

Briuselis, 2021 m. birželio 14 d.
(OR. en)

9732/21

Tarpinstitucinė byla:
2020/0360(COD)

ENER 276
TRANS 392
RELEX 547
ECOFIN 595
ENV 423
CODEC 883
IA 116

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2021 m. birželio 11 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 9411/21

Komisijos dok. Nr.: 14088/21 + ADD 1 - ADD 5

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 347/2013
– Bendras požiūris (2021 m. birželio 11 d.)

Delegacijoms priede pateikiamas Tarybos bendro požiūrio dėl pirmiau minėto pasiūlymo tekstas, Tarybos (transportas, telekomunikacijos ir energetika) patvirtintas 2021 m. birželio 11 d. įvykusiame 3801-ame posėdyje.

Bendro požiūrio tekstu nustatoma preliminarinė Tarybos pozicija dėl šio pasiūlymo ir jis yra pasirengimo deryboms su Europos Parlamentu pagrindas.

Pakeitimai, palyginti su Komisijos pasiūlymu, pažymėti **paryškintuoju šriftu**, o išbrauktas tekstas – ženklu [].

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiame reglamente nustatomos I priede nurodytos transeuropinės energetikos infrastruktūros prioritetinių koridorių ir sričių (toliau – energetikos infrastruktūros prioritetiniai koridoriai ir sritys) savalaikio plėtojimo ir jų sąveikos gairės, kuriomis padedama siekti Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslų ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo, **ir užtikrinti jungtis, energetinį saugumą, rinkos ir sistemų integraciją bei konkurenciją visoms valstybėms narėms, [] taip pat energiją už namų ūkiams ir įmonėms prieinamą kainą.**
2. Šiuo reglamentu visų pirma:
 - a) reglamentuojamas prioritetiniams koridoriams ir sritims įgyvendinti reikalingų bendro intereso projektų, priskirtų prie II priede apibrėžtų [] energetikos infrastruktūros kategorijų (energetikos – infrastruktūros kategorijos), nustatymas;
 - b) reglamentuojamas abipusio intereso projektų nustatymas;**
 - c) palengvinamas bendro intereso projektų **ir abipusio intereso projektų** įgyvendinimas nustatytu laiku, supaprastinant, glaudžiau koordinuojant ir paspartinant leidimų išdavimo procesus ir skatinant **skaidrumą ir visuomenės dalyvavimą;**

d) nustatomos [] bendro intereso projektų **ir abipusio intereso projektų** tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo ir su rizika susijusių paskatų nustatymo taisyklės;

e) apibrėžiamos sąlygos **ir kriterijai**, kuriuos taikant bendro intereso projektams **ir abipusio intereso projektams** gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba;

[] (*buves e punktas buvo išbrauktas*)

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Be terminų, kurių apibrėžtys nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2009/73/EB, (ES) 2018/2001¹ ir (ES) 2019/944 bei reglamentuose (EB) Nr. 715/2009 [] ir (ES) 2019/943, šiame reglamente vartojami taip apibrėžti terminai:

- 1) energetikos infrastruktūra – Sąjungoje esanti arba Sąjungą su viena ar daugiau trečiųjų valstybių jungianti fizinė įranga ar įrenginys, priskiriami prie energetikos infrastruktūros kategorijų;
- 2) bendrasis sprendimas – valstybės narės valdžios institucijos ar institucijų, neskaitant teismų ir teisminių institucijų, priimtas [] sprendimas arba keletas sprendimų suteikti projekto rengėjui leidimą (arba jo nesuteikti) statyti bendro intereso projektui **ar abipusio intereso projektui** įgyvendinti reikalingus energetikos infrastruktūros objektus – suteikti galimybę pradėti arba įsigyti ir pradėti būtinus statybos darbus (statusas – parengtas statybai); šis sprendimas nedaro poveikio jokiam sprendimui, priimtam laikantis administracinės apeliacinės procedūros;
- 3) projektas – viena ar kelios linijos, vamzdynai, objektai, įranga ar įrenginiai, priskiriami prie energetikos infrastruktūros kategorijų;

¹ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, OL L 328, 2018 12 21, p. 82.

- 4) bendro intereso projektas – projektas, [] **būtinai** [] I priede nurodytiems energetikos infrastruktūros prioritetiniams koridoriams ir sritims įgyvendinti ir įtrauktas į 3 straipsnyje nurodytą Sąjungos bendro intereso projektų sąrašą **ir (arba) II priede nurodyti projektai, parengti nepalankesnėje padėtyje esančiuose, mažiau sujungtuose, periferiniuose, atokiausiuose ar izoliuotuose regionuose, pavyzdžiui, salose, kuriais remiami novatoriški ir kiti sprendimai, kuriuose dalyvauja bent dvi valstybės narės ir kurie daro didelį teigiamą poveikį ES energetikos ir klimato tikslams pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus;**
- 5) abipusio intereso projektas – projektas, vykdomas bent vienai valstybei narei bendradarbiaujant su trečiosiomis valstybėmis **pagal tiesiogiai paveiktų šalių vyriausybių paramos laiškus, kuriuose pareiškama jų parama projektui, arba kitus neprivalomus susitarimus [], laikantis II priede pateiktų energetikos infrastruktūros kategorijų, kuriomis žymiai prisidedama prie 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų bendrų Sąjungos energetikos ir klimato tikslų, ir kurie yra 3 straipsnyje nurodytų Sąjungos projektų sąrašė [];**
- 6) energetikos infrastruktūros trūkumas – fizinių srautų ribotumas energetikos sistemoje dėl nepakankamo perdavimo pajėgumo, įskaitant, *inter alia*, infrastruktūros nebuvimą;
- 7) projekto rengėjas – vienas iš toliau išvardytų subjektų:
- a) bendro intereso projektą **arba abipusio intereso projektą** plėtojantis perdavimo sistemos operatorius (PSO), skirstymo sistemos operatorius (SSO) ar kitas operatorius arba investuotojas;
 - b) jeigu yra keli PSO, [] **SSO**, kiti operatoriai, investuotojai ar bet kokia jų grupė – pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus juridinio asmens statusą turintis subjektas, paskirtas pagal jų sudarytą sutartį ir įgaliotas sutarties šalių vardu prisiimti teisinius įpareigojimus ir finansinę atsakomybę;

- 8) pažangusis elektros tinklas – elektros tinklas, kurio operatorius gali skaitmeniniu būdu stebėti **arba [] aktyviai kontroliuoti** prie jo prisijungusių naudotojų **konkrečius veiksmus []**, ir informacinės ir ryšių technologijos (IRT) ryšiams su susijusiais tinklo operatoriais, elektros gamintojais, vartotojais ir (arba) gaminančiais vartotojais palaikyti, siekiant elektros energiją perduoti **arba skirstyti** tvariai, ekonomiškai efektyviai ir saugiai;
- 9) pažangusis dujų tinklas – dujų tinklas, pagrįstas novatoriškais skaitmeniniais arba kitais sprendimais, kuriais, atsižvelgiant į vartotojų poreikius ir dujų kokybės reikalavimus, siekiama ekonomiškai efektyviai integruoti gausybę mažo anglies dioksido kiekio dujų ir **visų pirma atsinaujinančiųjų** išteklių šaltinių, kad būtų sumažintas susijusio dujų suvartojimo anglies dioksido pėdsakas, sudarytos sąlygos padidinti mažo anglies dioksido kiekio dujų dalį ir sukurtos sąsajos su kitais energijos nešikliais ir sektoriais, **įskaitant būtinus fizinius patobulinimus siekiant integruoti mažo anglies dioksido kiekio ir visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių dujas**;
- 10) **paskirties keitimas [] – fizinis esamos gamtinių dujų infrastruktūros patobulinimas siekiant [] specialiai naudoti gryną vandenilį []**;
- []
- 11) **kompetentingos institucijos []** – institucijos, kurios pagal nacionalinę teisę yra kompetentingos išduoti įvairius leidimus, susijusius su nekilnojamojo turto, įskaitant energetikos infrastruktūrą, planavimu, projektavimu ir statyba;
- 12) darbai – sudedamųjų dalių, sistemų ir paslaugų, įskaitant programinę įrangą, pirkimas, tiekimas ir diegimas, su projektu susijusios projektavimo, statybų ir įrengimo veiklos vykdymas, įrenginių priėmimas ir objekto veiklos pradėjimas;

- 13) tyrimai – veikla, reikalinga rengiantis įgyvendinti projektą, pavyzdžiui, parengiamieji, įgyvendinamumo, vertinimo, bandymų ir patvirtinimo tyrimai, įskaitant programinę įrangą, ir bet kokios kitos techninės pagalbinės priemonės, įskaitant išankstinius projekto koncepcijos apibrėžimo, planavimo ir sprendimų dėl jo finansavimo priėmimo veiksmus, pavyzdžiui, atitinkamų vietų žvalgymas ir finansinio paketo parengimas;
- 14) nacionalinė reguliavimo institucija – institucija, paskirta pagal Direktyvos 2009/73/EB 39 straipsnio 1 dalį arba pagal Direktyvos (ES) 2019/944 57 straipsnio 1 dalį;
- 15) perdavimas eksploatuoti – pastatyto objekto perdavimo veiklai vykdyti procesas;
- 16) [] **atitinkamos** nacionalinės reguliavimo institucijos – nacionalinės reguliavimo institucijos valstybėse narėse, [] **kuriose vykdomas projektas arba kurios dalyvauja didelį teigiamą poveikį darančio projekto tarpvalstybiniame sąnaudų pasidalijime;**
- 17) prisitaikymas prie klimato kaitos – procesas, kuriuo užtikrinama, kad energetikos infrastruktūros atsparumas galimam neigiamam klimato kaitos poveikiui būtų užtikrintas atliekant pažeidžiamumo dėl klimato kaitos ir rizikos vertinimą, taip pat taikant atitinkamas prisitaikymo priemones;
- []
- []
- 18) **konkuruojantys projektai – tai projektai, kuriais visiškai arba iš dalies sprendžiamas klausimas, susijęs su ta pačia nustatyta infrastruktūros spraga arba regioninės infrastruktūros poreikiu.**

II SKYRIUS

BENDRO INTERESO PROJEKTAI IR ABIPUSIO INTERESO PROJEKTAI

3 straipsnis

Sjungos bendro intereso projektų ir abipusio intereso projektų sąrašas

1. Įsteigiamos regioninės grupės (toliau – grupės), kaip nustatyta III priedo 1 skirsnyje. Narystė kiekvienoje grupėje grindžiama kiekvienu prioritetiniu koridoriumi ir sritimi, taip pat I priede apibrėžta atitinkama jų geografinė aprėptimi. Įgaliojimai priimti sprendimus grupėse suteikiami valstybėms narėms ir Komisijai, kurios dėl to toliau vadinamos grupių sprendimus priimančiais organais. **Regioninėse grupėse sprendimų priėmimas grindžiamas bendru sutarimu.**

[]

2. Kiekviena grupė priima savo darbo tvarkos taisykles, atsižvelgdama į III priedo nuostatas.
3. Kiekvienos grupės sprendimus priimantis organas patvirtina regioninį [] bendro intereso projektų **ir abipusio intereso projektų** sąrašą, parengtą taikant III priedo 2 skirsnyje nustatytą procesą ir atsižvelgiant į kiekvieno projekto indėlį į energetikos infrastruktūros prioritetinių koridorių ir sričių įgyvendinimą, taip pat šių projektų atitiktį 4 straipsnyje išdėstytiems kriterijams. []

Kai grupė rengia savo regioninį sąrašą:

- a) kiekvieną atskirą bendro intereso projekto pasiūlymą tvirtina valstybės, su kurių teritorija projektas yra susijęs; jei valstybė nusprendžia projekto [] netvirtinti, ji atitinkamai grupei nurodo tokio sprendimo motyvus;

b) ji atsižvelgia į Komisijos rekomendacijas, kuriomis remiantis siekiama išlaikyti ne per didelį bendro intereso projektų **ir abipusio intereso projektų skaičių**.

4. Komisijai pagal šio reglamento **20** straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, [] kad būtų sudarytas Sąjungos sąrašas (**įskaitant siūlomus bendro intereso projektus ir abipusio intereso projektus**) [], laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 172 straipsnio antros pastraipos.

Naudodamasi savo įgaliojimais Komisija užtikrina, kad Sąjungos sąrašas būtų sudaromas kas dvejus metus, remiantis grupių sprendimus priimančių organų patvirtintais regioniniais sąrašais, kaip nurodyta III priedo 1 skirsnio 2 punkte, ir laikantis šio straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.

Pirmasis Sąjungos sąrašas pagal šį reglamentą priimamas ne vėliau kaip 2023 m. lapkričio 30 d.

5. Komisija **pataria kiekvienos grupės sprendimus priimantiems organams, kai priimami siūlomų bendro intereso projektų ir abipusio intereso projektų regioniniai sąrašai, siekiant** []:

- a) užtikrinti, kad į būtų įtraukiami tik tie projektai, kurie atitinka 4 straipsnyje nurodytus kriterijus;
- b) užtikrinti tarpregioninį nuoseklumą, atsižvelgiant į Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (toliau – Agentūra) nuomonę, kaip nurodyta III priedo 2 skirsnio 12 punkte;
- c) atsižvelgti į valstybių narių nuomonę, kaip nurodyta III priedo 2 skirsnio 9 punkte;
- d) siekti į Sąjungos sąrašą įtraukti ne per didelį bendro intereso projektų skaičių.

6. Bendro intereso projektai, įtraukti į pagal šio straipsnio 4 dalį sudarytą Sąjungos sąrašą pagal II priedo 1 punkto a, b, c ir e papunkčiuose nurodytas energetikos infrastruktūros kategorijas, vadovaujantis Reglamento (ES) 2019/943 34 straipsniu tampa neatskiriama atitinkamų regioninių investavimo planų dalimi, o vadovaujantis Direktyvos (ES) 2019/944 51 straipsniu – neatskiriama atitinkamų nacionalinių dešimties metų tinklo plėtros planų ir, jeigu reikia, kitų atitinkamų nacionalinių infrastruktūros planų dalimi. Į tuos planus įtrauktiems projektams suteikiamas didžiausias prioritetas. Ši dalis netaikoma **konkuruojantiems projektams arba projektams, kurie nepasiekė pakankamo brandumo laipsnio, kad būtų galima pateikti konkrečiam projektui skirtą sąnaudų ir naudos analizę pagal III priedo 2 skirsnio 1 punkto c papunktį** arba abipusio intereso projektams.

II SKYRIUS

BENDRO INTERESO PROJEKTAI IR ABIPUSIO INTERESO PROJEKTAI

4 straipsnis

Bendro intereso projektams ir abipusio intereso projektams taikomi kriterijai

1. Bendro intereso projektai atitinka šiuos bendruosius kriterijus:
 - a) projektas reikalingas bent vienam iš energetikos infrastruktūros prioritetinių koridorių ir sričių;
 - b) galima bendra projekto nauda, įvertinta remiantis atitinkamais konkrečiais 3 dalyje nurodytais kriterijais, yra didesnė už jo sąnaudas, taip pat ilguoju laikotarpiu;
 - c) projektas atitinka bet kurį iš šių kriterijų:
 - i) jis susijęs su bent dviem valstybėmis narėmis, nes tiesiogiai **arba netiesiogiai (jungtimi su trečiąja valstybe)** kerta dviejų ar daugiau valstybių narių sieną;
 - ii) jis įgyvendinamas vienos valstybės narės teritorijoje, **arba sausumoje, arba jūroje**, ir daro didelį tarpvalstybinį poveikį, kaip nurodyta IV priedo 1 punkte.
 - iii) **įgyvendinamas salose, kurios nėra pakankamai prijungtos prie transeuropinių energetikos tinklų, kurios yra mažos sujungtos sistemos arba atskiros sistemos pagal Direktyvą 2019/944, ir juo reikšmingai prisidedama prie salos energetikos sistemos ir Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų ir teritorijos, kurioje jis įgyvendinamas, tvarumo, juo remiami novatoriški ir kiti sprendimai, kuriuose dalyvauja bent dvi valstybės narės.**

2. Abipusio intereso projektai atitinka šiuos bendruosius kriterijus:

- a) vykdant projektą reikšmingai prisidedama prie [] Sąjungos ir trečiosios valstybės **klimato ir energetikos tikslų, pareikštų 1 straipsnio 1 dalyje**, ir tvarumo, be kita ko, užtikrinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą į tinklą ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminamos energijos perdavimą **ir skirstymą** į pagrindinius vartojimo centrus ir saugyklas, ir
- b) galima bendra projekto nauda, įvertinta remiantis atitinkamais konkrečiais 3 dalyje nurodytais kriterijais **Europos lygmeniu** [], yra didesnė už jo sąnaudas, taip pat ilguoju laikotarpiu;
- c) projektas įgyvendinamas bent vienos valstybės narės teritorijoje ir bent vienos trečiosios valstybės teritorijoje ir daro didelį tarpvalstybinį poveikį, kaip nurodyta IV priedo 2 punkte;
- d) **valstybės narės** teritorijoje vykdomas projektas atitinka direktyvas 2009/73/EB ir (ES) 2019/944, kai jis priskiriamas II priedo 1 ir 3 punktuose nurodytoms infrastruktūros kategorijoms;
- e) dalyvaujanti (-čios) trečioji (-iosios) valstybė (-ės) yra pasiekusi (-ios) [] **politikos sistemos** konvergencijos lygį, kad padėtų siekti bendrų Sąjungos politikos tikslų, visų pirma užtikrinti:
 - i) gerai veikiančią energijos vidaus rinką;
 - ii) bendradarbiavimu ir solidarumu grindžiamą energijos tiekimo saugumą;
 - iii) energetikos sistemą, įskaitant gamybą, perdavimą ir skirstymą, kuria [] siekiama **neutralaus poveikio klimatui tikslo** [] pagal Paryžiaus susitarimą ir Sąjungos klimato politikos tikslus; ir visų pirma vengti anglies dioksido nutekėjimo;

- f) dalyvaujanti (-čios) trečioji (-iosios) valstybė (-ės) remia projekto prioritetinį statusą, kaip nustatyta 7 straipsnyje, ir įsipareigoja laikytis panašaus spartesnio įgyvendinimo tvarkaraščio ir kitų politikos bei reguliavimo pagalbos priemonių, kurios taikomos bendro intereso projektams Sąjungoje.

3. Konkrečioms energetikos infrastruktūros kategorijoms priskiriamiems bendro intereso projektams taikomi šie kriterijai:

- a) II priedo 1 punkto a, b, c ir e papunkčiuose nurodytoms energetikos infrastruktūros kategorijoms priskiriamu elektros energijos perdavimo, **skirstymo** ir kaupimo projektų atveju – projektas labai padeda siekti tvarumo, nes juo užtikrinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimas į tinklą ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminamos elektros energijos perdavimas **arba skirstymas** į pagrindinius vartojimo centrus ir saugyklas, ir užtikrinti, kad būtų tenkinamas bent vienas iš šių konkrečių kriterijų:
 - i) rinkos integracijos, be kita ko, panaikinant bent vienos valstybės narės **energetinę** izoliaciją ir sumažinant energetikos infrastruktūros trūkumus; Konkurencijos, **sąveikumo** ir sistemos lankstumo;
 - ii) energijos tiekimo saugumo, be kita ko, užtikrinant sąveiką, sistemos lankstumą, kibernetinį saugumą, tinkamas jungtis ir saugų bei patikimą sistemos eksploatavimą;
- b) II priedo 1 punkto d papunktyje nurodytai energetikos infrastruktūros kategorijai priskiriamų pažangiojo elektros tinklo projektų atveju – projektas labai padeda siekti tvarumo, nes juo užtikrinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimas į tinklą, ir užtikrinti, kad būtų tenkinami bent du iš šių konkrečių kriterijų:
 - i) energijos tiekimo saugumo, be kita ko, užtikrinant elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiksmingumą ir sąveiką vykdant kasdienę tinklo eksploatavimo veiklą, vengiant perkrovos ir integruojant bei įtraukiant tinklo naudotojus;

- ii) rinkos integracijos, be kita ko, užtikrinant efektyvų sistemos eksploatavimą ir naudojant jungiamąsias linijas;
 - iii) tinklo saugumo, lankstumo ir tiekimo kokybės, be kita ko, plačiau diegiant inovacijas balansavimo, kibernetinio saugumo, stebėsenos, sistemos kontrolės ir klaidų taisymo srityse;
 - iv) **pažangios energetikos sektoriaus integracijos palengvinimo kuriant sąsajas su kitais energijos nešikliais ir sektoriais ir sudarant sąlygas reguliavimui apkrova;**
- c) II priedo 5 punkte nurodytoms energetikos infrastruktūros kategorijoms priskiriamų anglies dioksido transportavimo projektų atveju – projektas labai padeda užtikrinti, kad būtų tenkinami visi šie konkretūs kriterijai:
- i) vengimo išmesti anglies dioksidą, tačiau užtikrinti energijos tiekimo saugumą;
 - ii) anglies dioksido transportavimo patikimumo ir saugumo didinimo;
 - iii) efektyvaus išteklių naudojimo užtikrinant įvairių anglies dioksido šaltinių ir saugyklų sujungimą, naudojant bendrą infrastruktūrą ir kuo labiau sumažinant poveikį aplinkai ir riziką;
- d) II priedo 3 punkte nurodytoms energetikos infrastruktūros kategorijoms priskiriamų vandenilio projektų atveju – projektas labai padeda siekti tvarumo, nes juo, be kita ko, mažinamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, skatinamas **atsinaujinančiųjų išteklių arba mažo anglies dioksido kiekio vandenilio, akcentuojant vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių []**, naudojimas ir remiama elektros energijos gamyba iš įvairių atsinaujinančiųjų išteklių, pasiūlant lankstumo ir (arba) kaupimo sprendimų. Be to, projektas labai padeda užtikrinti, kad būtų tenkinamas bent vienas iš toliau nurodytų konkrečių kriterijų:

- i) rinkos integracijos, be kita ko, sujungiant valstybėse narėse esančius ar atsirandančius vandenilio tinklus arba kitaip prisidedant prie Sąjungos masto vandenilio transportavimo ir saugyklų tinklo sukūrimo ir užtikrinant susietųjų sistemų sąveiką;
 - ii) energijos tiekimo saugumo ir lankstumo, be kita ko, užtikrinant tinkamas jungtis ir palengvinant saugų bei patikimą sistemos eksploatavimą;
 - iii) konkurencijos, be kita ko, suteikiant skaidrią ir nediskriminacinę prieigą prie daugelio tiekimo šaltinių ir tinklo naudotojų;
- e) II priedo 4 punkte nurodytoms kategorijoms priskiriamų elektrolizerių atveju – projektas labai padeda užtikrinti, kad būtų tenkinami visi šie konkretūs kriterijai:
- i) tvarumo, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir skatinant atsinaujinančiųjų išteklių **arba mažo anglies dioksido kiekio** vandenilio, **visų pirma vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių**, naudojimą;
 - ii) energijos tiekimo saugumo, be kita ko, prisidedant prie saugaus, efektyvaus ir patikimo sistemos eksploatavimo arba siūlant kaupimo ir (arba) lankstumo sprendimus, pavyzdžiui, reguliavimą apkrova ir balansavimo paslaugas;
 - iii) **sąlygų lankstumo paslaugoms, tokioms kaip reguliavimas apkrova ir kaupimas**, sudarymo, palengvinant pažangios energetikos sektoriaus integraciją **sąsajų su kitais** energijos nešikliais ir sektoriais [] **sukūrimu**;
- f) II priedo 2 punkte nurodytoms kategorijoms priskiriamų pažangiojo dujų tinklo projektų atveju – projektas labai padeda siekti tvarumo, nes [] **užtikrinamas** [] mažo anglies dioksido kiekio **ir visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių** dujų tokių kaip biometanas, arba vandenilis iš atsinaujinančiųjų išteklių, **gausybės** integravimas į dujų skirstymo, [] perdavimo **ir kaupimo sistemą** [] siekiant sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Be to, projektas labai padeda užtikrinti, kad būtų tenkinamas bent vienas iš toliau nurodytų konkrečių kriterijų:

- i) tinklo saugumo ir tiekimo kokybės gerinant dujų perdavimo ir skirstymo veiksmingumą ir sąveiką vykdant kasdienę tinklo eksploatavimo veiklą, be kita ko, sprendžiant problemas, kylančias dėl skirtingų savybių dujų įleidimo, diegiant novatoriškas technologijas ir užtikrinant kibernetinį saugumą;
- ii) rinkos veikimo užtikrinimo ir vartotojų aptarnavimo;
- iii) pažangios energetikos sektoriaus integracijos palengvinimo kuriant sąsajas su kitais energijos nešikliais ir sektoriais ir sudarant sąlygas reguliuoti apkrova.

4. Tai, kaip II priedo 1–5 [] punktuose nurodytoms energetikos infrastruktūros kategorijoms priskiriami projektai padeda užtikrinti, kad būtų tenkinami šio straipsnio 3 dalyje išvardyti kriterijai, vertinama pagal IV priedo 3–8 [] punktuose nustatytus rodiklius.
5. Kad būtų galima palengvinti visų projektų, kurie galėtų atitikti bendro intereso projektų kriterijus ir galėtų būti įtraukti į regioninį sąrašą, vertinimą, kiekviena grupė skaidriai ir objektyviai įvertina kiekvieno projekto indėlį į to paties prioriteto koridoriaus ar srities įgyvendinimą. Kiekviena grupė nustato savo vertinimo metodą remdamasi bendru indėliu į tai, kad būtų tenkinami 3 dalyje nurodyti kriterijai. Remdamasi tuo vertinimu grupė klasifikuoja projektus pagal svarbą vidaus darbo tikslais Nei regioniniame sąraše, nei Sąjungos sąraše klasifikacija pagal svarbą netaikoma ir nenaudojama siekiant tolesnių tikslų, išskyrus tikslus, apibrėžtus III priedo 2 skirsnio 13 [] punkte.

Be to, vertindama projektus kiekviena grupė tinkamai atsižvelgia į:

- a) kiekvieno pasiūlyto projekto įgyvendinimo skubumą siekiant įgyvendinti Sąjungos energetikos **ir klimato srities tikslus** [], užtikrinti rinkos integraciją, konkurenciją, tvarumą ir energijos tiekimo saugumą;
- b) projekto tinkamumą papildyti kitus pasiūlytus projektus;
- c) siūlomų projektų, kurie tuo metu yra bendro intereso projektai, įgyvendinimo pažangą ir ataskaitų teikimo bei skaidrumo reikalavimų laikymąsi.

II priedo 1 punkto d papunktyje ir 2 punkte nurodytoms energetikos infrastruktūros kategorijoms priskiriamų pažangiųjų elektros ir dujų tinklų projektų atveju pagal svarbą klasifikuojami tie projektai, kurie daro poveikį dviem toms pačioms valstybėms narėms, taip pat tinkamai atsižvelgiama į projekto poveikį patirsiančių naudotojų skaičių, metinį suvartojamos energijos kiekį ir į elektros energijos, pagamintos iš nevaldomų elektros energijos šaltinių, dalį toje vietovėje, kurioje yra tie naudotojai.

5 straipsnis

Įgyvendinimas ir stebėseną

1. Projekto rengėjai parengia [] **Sąjungos sąrašo** projektų įgyvendinimo planą, į kurį įtraukia kiekvieno toliau išvardyto veiksmo tvarkaraštį:
 - a) atliekamų įgyvendinamumo ir projektavimo tyrimų, įskaitant prisitaikymo prie klimato kaitos, aplinkos teisės aktų ir reikšmingos žalos nedarymo principo laikymosi [];
 - b) nacionalinės reguliavimo institucijos ar bet kurios kitos atitinkamos institucijos suteikiamo patvirtinimo;
 - c) statybos ir perdavimo eksploatuoti;
 - d) 10 straipsnio 5 dalies b punkte nurodyto leidimų išdavimo.
2. PSO, SSO [] ir kiti operatoriai bendradarbiauja, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos plėtoti jų srities bendro intereso projektus.
3. Agentūra ir atitinkamos grupės stebi pasiektą bendro intereso projektų įgyvendinimo pažangą ir prireikus teikia rekomendacijas, kad palengvintų bendro intereso projektų įgyvendinimą. Grupės gali prašyti suteikti papildomos informacijos pagal 4, 5 ir 6 dalis, sukviesti atitinkamų subjektų posėdžius ir paprašyti Komisijos vietoje patikrinti pateiktą informaciją.

4. Ne vėliau kaip kiekvienų metų, einančių po metų, kuriais bendro intereso projektas pagal 3 straipsnį buvo įtrauktas į Sąjungos sąrašą, gruodžio 31 d. projektų rengėjai 8 straipsnyje nurodytai kompetentingai institucijai pateikia kiekvieno II priedo 1–5 [] punktuose nurodytoms kategorijoms priskiriamo projekto metinę ataskaitą.

Šioje ataskaitoje pateikiama išsami informacija apie:

- a) padarytą projekto plėtojimo, jo objektų statybos ir perdavimo eksploatuoti pažangą, visų pirma susijusią su leidimų išdavimo ir konsultavimosi procedūromis, taip pat su aplinkos teisės aktu ir reikšmingos žalos aplinkai nedarymo principo laikymusi, ir taikomomis prisitaikymo prie klimato kaitos priemonėmis;
 - b) jei taikoma, vėlavimą, palyginti su įgyvendinimo planu, tokio vėlavimo priežastis ir kitus sunkumus, su kuriais susidurta;
 - c) jei taikoma, patikslintą planą, kuriuo siekiama panaikinti vėlavimą.
5. Ne [] vėliau kaip vasario mėn. pabaigoje, kasmet, praėjus tiems vieniems metams, per kuriuos projekto rengėjas turi pateikti šio straipsnyje 4 dalyje nurodytą ataskaitą, 8 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos [] atitinkamai grupei pateikia šio straipsnio 4 dalyje nurodytą ataskaitą kartu su papildoma informacija apie jų teritorijoje įgyvendinamų bendro intereso projektų pažangą ir atitinkamais atvejais informacija apie jų įgyvendinimo vėlavimą, susijusį su leidimų išdavimo procesu, ir tokio vėlavimo priežastis. Kompetentingų institucijų indėlis į ataskaitos rengimą turi būti aiškiai pažymėtas, o projekto rengėjų pateiktas tekstas nekeičiamas.
6. Iki kiekvienų metų, kuriais turėtų būti priimtas naujas Sąjungos sąrašas, balandžio 30 d. Agentūra grupėms pateikia konsoliduotą bendro intereso projektų ataskaitą, parengtą atsižvelgiant į nacionalinių reguliavimo institucijų kompetenciją, kurioje įvertinama padaryta pažanga ir prireikus pateikiamos rekomendacijos, kaip išspręsti vėlavimo problemą ir pašalinti kitus sunkumus, su kuriais susidurta. Toje konsoliduotoje ataskaitoje pagal Reglamento (ES) 2019/942 5 straipsnį taip pat įvertinamas Sąjungos tinklo plėtros planų, susijusių su energetikos infrastruktūros prioritetiniais koridoriais ir sritimis, įgyvendinimo nuoseklumas.

7. Jeigu bendro intereso projekto objektą, palyginti su įgyvendinimo planu, vėluojama perduoti eksploatuoti dėl priežasčių, už kurias projekto rengėjas negali būti atsakingas, taikomos šios priemonės:
- a) tais atvejais, kai remiantis atitinkamais nacionalinės teisės aktais taikytinos Direktyvos (ES) 2019/944 51 straipsnio 7 dalies a, b arba c punktuose ir Direktyvos 2009/73/EB 22 straipsnio 7 dalies a, b arba c punktuose nurodytos priemonės, nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad investicijos būtų įvykdytos;
 - b) tais atvejais, kai nacionalinių reguliavimo institucijų priemonės, nurodytos a punkte, netaikytinos, projekto rengėjas pasirenka trečiąją šalį, kuri finansuos visą projektą arba jo dalį, arba vykdys objekto ar jo dalies statybą. Projekto rengėjas to imasi prieš vėlavimui užsitęsiant dvejus metus, palyginti su suplanuota objekto perdavimo eksploatuoti data;
 - c) jeigu trečioji šalis nepasirenkama pagal b punktą, valstybė narė arba, valstybei narei nusprendus, nacionalinė reguliavimo institucija per du mėnesius nuo b punkte nurodyto laikotarpio pabaigos gali paskirti trečiąją šalį, kuri finansuos projektą arba vykdys statybą, o projekto rengėjas jai pritaria;
 - d) tais atvejais, kai, palyginti su įgyvendinimo planu, objektą vėluojama perduoti eksploatuoti daugiau kaip dvejus metus ir du mėnesius, Komisija, pritarus atitinkamoms valstybėms narėms ir visapusiškai su jomis bendradarbiaudama, gali paskelbti kvietimą teikti pasiūlymus, kuriuos leidžiama teikti bet kuriai trečiajai šaliai, galinčiai tapti projekto rengėja ir įgyvendinti projektą pagal nustatytą tvarkaraštį;
 - e) taikant c arba d punktus, sistemos operatorius, kurio vietovėje vykdomos investicijos, įgyvendinantiems operatoriams ar investuotojams arba trečiajai šaliai pateikia visą investicijai panaudoti reikalingą informaciją, susieja naujus įrenginius su perdavimo tinklu **arba, kai taikytina, skirstymo tinklu** ir apskritai deda visas pastangas siekdamas palengvinti investicijos įgyvendinimą ir užtikrinti saugią, patikimą ir efektyvią bendro intereso projekto objekto eksploataciją ir priežiūrą.

8. Bendro intereso projektą iš Sąjungos sąrašo galima išbraukti laikantis 3 straipsnio 4 dalyje nustatytos procedūros, jeigu jo įtraukimas į tą sąrašą pagrįstas neteisinga informacija, kuri buvo pagrindinis įtraukimo kriterijus, arba jeigu projektas neatitinka Sąjungos teisės.
9. Jeigu projektas išbraukiamas iš Sąjungos sąrašo, panaikinamos visos pagal šį reglamentą nustatytos su bendro intereso projekto statusu susijusios teisės ir prievolės.

[]

10. Šis straipsnis nedaro poveikio Sąjungos finansinei pagalbai, suteiktai bet kuriam bendro intereso projektui prieš jį išbraukiant iš Sąjungos sąrašo.

6 straipsnis

Europos koordinatoriai

1. Jeigu įgyvendinant bendro intereso projektą iškyla didelių sunkumų, Komisija gali, pritarus atitinkamoms valstybėms narėms, ne ilgesniam nei vienu metų laikotarpiui (jį leidžiama pratęsti du kartus) paskirti Europos koordinatorių.
2. Europos koordinatorius:
 - a) remia projektus, kurių Europos koordinatoriumi jis paskirtas, ir užtikrina tarpvalstybinį projekto rengėjų ir visų suinteresuotųjų subjektų bendravimą;
 - b) visoms šalims, jeigu reikia, padeda tartis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir gauti projektams reikalingus leidimus;
 - c) prireikus projekto rengėjams teikia rekomendacijas dėl projekto finansavimo;

- d) užtikrina, kad rengiant ir įgyvendinant projektus atitinkamos valstybės narės skirtų reikiamą paramą ir nustatytą strateginę kryptį;
 - e) kiekvienais metais ir, jeigu reikia, pasibaigus jam suteiktiems įgaliojimams, Komisijai teikia projektų pažangos ataskaitą, kurioje nurodo visus sunkumus bei kliūtis, dėl kurių gali būti gerokai vėluojama perduoti eksploatuoti projektų objektus. Komisija ataskaitą perduoda Europos Parlamentui ir atitinkamoms grupėms.
- 3. Europos koordinatorius pasirenkamas atsižvelgiant į jo patirtį, susijusią su tam tikromis užduotimis, kurios jam paskiriamos įgyvendinant atitinkamus projektus.
 - 4. Sprendime, kuriuo paskiriamas Europos koordinatorius, nurodoma įgaliojimų apimtis ir nustatoma įgaliojimų taikymo trukmė, konkrečios užduotys, atitinkami galutiniai terminai ir naudotina metodika. Koordinavimo pastangos turi būti proporcingos projektų sudėtingumui ir numatytoms sąnaudoms.
 - 5. Atitinkamos valstybės narės visapusiškai bendradarbiauja su Europos koordinatoriumi, kai jis vykdo 2 ir 4 dalyse nurodytas užduotis.

III SKYRIUS

LEIDIMŲ IŠDAVIMAS IR VISUOMENĖS DALYVAVIMAS

7 straipsnis

Sąjungos sąrašo projektų „prioritetinis statusas“ []

1. Patvirtinus Sąjungos sąrašą, vykdant bet kokius per leidimų išdavimo procesą priimtus sprendimus, nustatomas tų projektų reikalingumas energetikos politikos požiūriu, nesilaikant išankstinių nuostatų dėl tikslios vietos, maršruto ar projekte naudojamos technologijos. **Ši dalis netaikoma konkuruojantiems projektams arba projektams, kurie nepasiekė pakankamo brandumo laipsnio, kad būtų galima pateikti konkrečiam projektui skirtą sąnaudų ir naudos analizę pagal III priedo 2 skirsnio 1 punkto c papunktį.**
2. Siekiant užtikrinti veiksmingą su bendro intereso projektais susijusių paraiškų dokumentų administracinį tvarkymą, projekto rengėjai ir visos atitinkamos institucijos pasirūpina, kad šie dokumentai būtų sutvarkyti kuo greičiau **pagal nacionalinę ir Sąjungos teisę.**
3. Nedarant poveikio Sąjungos teisėje nustatytoms prievolėms, jei toks statusas numatytas nacionalinės teisėje, bendro intereso projektams suteikiamas aukščiausios galimos nacionalinės svarbos statusas ir į tokį jų statusą tinkamai atsižvelgiama vykdant leidimų išdavimo procesus (ir, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, – vykdant teritorinį planavimą), įskaitant poveikio aplinkai vertinimo procedūras, jeigu toks statusas numatytas nacionalinėje teisėje, kuri taikoma atitinkamo tipo energetikos infrastruktūrai.
4. Visos su bendro intereso projektais susijusios ginčų sprendimo procedūros, bylinėjimasis, apeliaciniai skundai ir apskundimo teismine tvarka priemonės nacionaliniuose teismuose, teisminėse institucijose, komisijose, įskaitant tarpininkavimą ar arbitražą, laikomos skubiomis, **jei ir tiek, kiek nacionalinėje teisėje numatytos tokios skubos procedūros. []**

5. Valstybės narės, deramai atsižvelgdamos į esamas Komisijos parengtas gaires dėl bendro intereso projektų poveikio aplinkai vertinimo procedūrų supaprastinimo, įvertina, kokios teisėkūros ir ne teisėkūros priemonės yra būtinos siekiant supaprastinti poveikio aplinkai vertinimo procedūras ir užtikrinti jų nuoseklų taikymą, ir apie rezultatus informuoja Komisiją.
6. Ne vėliau kaip [2022 m. rugsėjo 1 d.] valstybės narės imasi ne teisėkūros priemonių, kurias jos nustatė pagal 5 dalį.
7. Ne vėliau kaip [2023 m. sausio 1 d.] valstybės narės imasi teisėkūros priemonių, kurias jos nustatė pagal 5 dalį. Tos priemonės nedaro poveikio Sąjungos teisėje nustatytoms prievolėms.
8. **Atsižvelgiant į Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalies ir Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalies nuostatas dėl poveikio aplinkai, bendro intereso projektai laikomi viešojo intereso projektais energetikos politikos požiūriu ir gali būti laikomi viršesnio viešojo intereso projektais, jei tenkinamos visos tose direktyvose nustatytos sąlygos.**

Jei Komisija turėtų pateikti nuomonę pagal Direktyvą 92/43/EEB, ji ir šio reglamento 9 straipsnyje nurodyta kompetentinga institucija užtikrina, kad sprendimas, ar projektas yra viršesnio viešojo intereso, būtų priimtas per terminą, nustatytą šio reglamento 10 straipsnio 1 dalyje. **Ši dalis netaikoma konkuruojantiems projektams arba projektams, kurie nepasiekė pakankamo brandumo laipsnio, kad būtų galima pateikti konkrečiam projektui skirtą sąnaudų ir naudos analizę pagal III priedo 2 skirsnio 1 punkto c papunktį.**

Leidimų išdavimo proceso organizavimas

1. Ne vėliau kaip [2022 m. sausio 1 d.], kiekviena valstybė narė prireikus atnaujina informaciją apie vienos nacionalinės kompetentingos institucijos, atsakingos už bendro intereso projektų leidimų išdavimo proceso palengvinimą ir koordinavimą, paskyrimą.
2. 1 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos atsakomybė už bendro intereso projektą ar už konkrečią bendro intereso projektų kategoriją ir (arba) su juo (ja) susijusios užduotys gali būti deleguotos kitai institucijai arba kita institucija gali tas užduotis vykdyti, jei:
 - a) kompetentinga institucija praneša Komisijai apie tą delegavimą ir kompetentinga institucija arba projekto rengėjas informaciją apie tai paskelbia 9 straipsnio 7 dalyje nurodytoje interneto svetainėje;
 - b) tik viena kompetentinga institucija atsako už vieną bendro intereso projektą ir ji yra vienintelis projekto rengėjo kontaktinis centras vykdant procesą, per kurį priimamas bendrasis sprendimas dėl konkretaus bendro intereso projekto; ji taip pat koordinuoja susijusių dokumentų ir informacijos teikimą.

Kompetentinga institucija gali ir toliau būti atsakinga už terminų nustatymą, nedarydama poveikio terminams, nustatytiems 10 straipsnyje.

3. Nedarant poveikio pagal **nacionalinę**, tarptautinę ir Sąjungos teisę nustatytiems atitinkamiems reikalavimams, kompetentinga institucija palengvina bendrojo sprendimo, **kaip apibrėžta 2 straipsnio 2 dalyje**, priėmimą. [] Bendrasis sprendimas priimamas per 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą terminą ir pagal vieną iš šių schemų:
 - a) integruotą schemą : kompetentingos institucijos bendrasis sprendimas yra vienintelis teisiškai privalomas sprendimas, priimamas laikantis teisės aktais nustatytos leidimų išdavimo procedūros. Jeigu su projektu yra susijusios kitos institucijos, jos, atsižvelgdamos į nacionalinę teisę, gali pareikšti savo nuomonę; ta nuomonė naudojama vykdant procedūrą ir kompetentinga institucija į ją atsižvelgia;

- b) koordinuotą : bendrasis sprendimas apima įvairius atskirus teisiškai privalomus
schemą sprendimus, kuriuos priima kelios atitinkamos institucijos, ir jį koordinuoja kompetentinga institucija. Kompetentinga institucija gali sudaryti darbo grupę, kurioje būtų atstovaujamos visos atitinkamos institucijos, kad būtų parengtas leidimų išdavimo tvarkaraštis pagal 10 straipsnio 5 [] dalies b punktą, taip pat stebima ir koordinuojama, kaip šio tvarkaraščio laikomasi.
- Kompetentinga institucija, konsultuodamasi su kitomis atitinkamomis institucijomis, jei taikoma pagal nacionalinę teisę ir nedarydama poveikio pagal 10 straipsnį nustatytiems terminams, kiekvienu konkrečiu atveju nustato pagrįstą terminą, per kurį priimami atskiri sprendimai. Kompetentinga institucija gali priimti atskirą sprendimą kitos atitinkamos nacionalinės institucijos vardu, jeigu ta institucija sprendimo nepriima iki termino pabaigos ir jeigu vėlavimo negalima tinkamai pagrįsti; arba, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje ir tiek, kiek tai suderinama su Sąjungos teise, kompetentinga institucija gali laikyti, kad toji kita atitinkama nacionalinė institucija projektą patvirtino arba jo nepatvirtino, jei ta institucija sprendimo nepriėmė per nustatytą terminą. Kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, kompetentinga institucija gali ignoruoti atskirą kitos atitinkamos nacionalinės institucijos sprendimą, jeigu ji mano, kad šis sprendimas nepakankamai pagrįstas įrodymais, kuriuos pateikė atitinkama nacionalinė institucija; tokiu atveju kompetentinga institucija užtikrina, kad būtų laikomasi pagal tarptautinę ir Sąjungos teisę nustatytų atitinkamų reikalavimų, ir tinkamai pagrindžia savo sprendimą;

- c) bendradarbia : bendrąjį sprendimą koordinuoja kompetentinga institucija.
vimo schemą Kompetentinga institucija, konsultuodamasi su kitomis atitinkamomis institucijomis, jei taikoma pagal nacionalinę teisę ir nedarydama poveikio pagal 10 straipsnį nustatytiems terminams, kiekvienu konkrečiu atveju nustato pagrįstą terminą, per kurį priimami atskiri sprendimai. Ji stebi, ar atitinkamos institucijos laikosi nustatytų terminų.

Jei taikytina, valstybės narės gali naudoti alternatyvias schemas pagal nacionalinę teisę, jei ta schema padeda veiksmingiau ir laiku priimti bendrąjį sprendimą. Valstybės narės Komisijai pateikia atitinkamą to pasirinkimo pagrindimą.

Atitinkamų institucijų kompetencija galėtų būti įtraukta į nacionalinės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal 8 straipsnio 1 dalį, kompetenciją arba jos tam tikru mastu išlaikytų savo atskirą kompetenciją pagal atitinkamą leidimų išdavimo schemą, kurią valstybė narė pasirinko pagal šią dalį, kad palengvintų bendrojo sprendimo priėmimą ir atitinkamai bendradarbiautų su nacionaline kompetentinga institucija.

Jei atitinkama institucija nesitiki atskiro sprendimo priimti per nustatytą terminą, ji nedelsdama apie tai informuoja kompetentingą instituciją ir tinkamai pagrindžia tokį vėlavimą. Tuomet kompetentinga institucija nustato kitą terminą, iki kurio turi būti priimtas tas atskiras sprendimas, tačiau laikosi pagal 10 straipsnį nustatytų bendrų terminų.

Atsižvelgdamos į nacionalinius planavimo ir leidimų išdavimo procesų ypatumus, valstybės narės gali pasirinkti vieną iš trijų schemų, nurodytų pirmos pastraipos a, b ir c punktuose, tam, kad būtų lengviau vykdyti ir koordinuoti procedūras; jos pasirenka įgyvendinti efektyviausią schemą. Jei valstybė narė pasirenka bendradarbiavimo schemą, ji Komisijai nurodo savo pasirinkimo priežastis.

4. Valstybės narės bendro intereso projektams sausumoje ir jūroje gali taikyti skirtingas 3 dalyje nustatytas schemas.
5. Jeigu su bendro intereso projektu susijusius sprendimus reikia priimti dviejose ar daugiau valstybių narių, atitinkamos kompetentingos institucijos imasi visų reikiamų veiksmų efektyviam ir veiksmingam tarpusavio bendradarbiavimui **ir komunikavimui** [] užtikrinti, įskaitant 10 straipsnio 5 dalyje nurodytus veiksmus. Valstybės narės siekia nustatyti bendras procedūras, visų pirma poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

[]

9 straipsnis

Skaidrumas ir visuomenės dalyvavimas

1. Ne vėliau kaip [2023 m. gegužės 1 d.] valstybė narė arba kompetentinga institucija, **jei taikoma**, bendradarbiaudama su kitomis atitinkamomis institucijomis, paskelbia atnaujintą bendro intereso projektams taikomų leidimų išdavimo procedūrų vadovą, į kurį įtraukta bent VI priedo 1 punkte nurodyta informacija. Vadovas nėra teisiškai privalomas dokumentas, tačiau jame gali būti nurodytos arba cituojamos atitinkamos teisinės nuostatos. Nacionalinės kompetentingos institucijos, rengdamos savo procedūrų vadovą, kai aktualu, gali [] koordinuoti veiklą ir ieškoti sinergijos su kaimyninėmis valstybėmis galimybių.
2. Nedarydamos poveikio aplinkos teisės aktams ir Orhuso ir Espo konvencijose ir atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams, visos leidimų išdavimo procese dalyvaujančios šalys laikosi VI priedo 3 punkte nustatytų visuomenės dalyvavimo principų.

3. Per preliminarų trijų mėnesių laikotarpį nuo leidimų išdavimo proceso pradžios, kaip nustatyta 10 straipsnio 1 dalies a punkte, projekto rengėjas, laikydamasis 1 dalyje nurodytame vadove nustatytos tvarkos ir VI priede pateiktų gairių, parengia ir kompetentingai institucijai pateikia visuomenės dalyvavimo koncepciją. Kompetentinga institucija per tris mėnesius nuo visuomenės dalyvavimo koncepcijos gavimo prašo ją pakeisti arba ją patvirtina. Taip kompetentinga institucija atsižvelgia į bet kokio pobūdžio visuomenės dalyvavimą ir į konsultacijas, kurios buvo vykdomos prieš pradedant leidimų išdavimo procesą, jei tas visuomenės dalyvavimas ir konsultacijos atitinka šiame straipsnyje išdėstytus reikalavimus.

Jei projekto rengėjas planuoja daryti svarbių patvirtintos koncepcijos pakeitimų, jis apie tai informuoja kompetentingą instituciją. Tokiu atveju kompetentinga institucija gali prašyti pateikti pakeitimus.

4. Jei to dar nėra reikalaujama pagal nacionalinę teisę laikantis tokių pačių arba aukštesnių standartų, prieš pateikiant kompetentingai institucijai galutinius išsamius paraiškos dokumentus pagal 10 straipsnio 1 dalies a punktą, projekto rengėjas arba, jeigu taip reikalaujama pagal nacionalinę teisę, kompetentinga institucija surengia bent vienas viešas konsultacijas. Tokios viešos konsultacijos nedaro poveikio jokioms kitoms viešoms konsultacijoms, kurios turi būti vykdomos pateikus prašymą dėl leidimo vykdyti planuojamą veiklą pagal Direktyvos 2011/92/ES 6 straipsnio 2 dalį. Rengiant viešas konsultacijas, VI priedo 3 punkto a papunktyje nurodyti suinteresuotieji subjektai ankstyvame etape informuojami apie projektą; viešos konsultacijos padeda nustatyti tinkamiausią vietą ar trajektoriją tinkamai atsižvelgiant ir į su projektu susijusius **visus pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę aktualius padarinius** [], aspektus ir kitus susijusius klausimus, kurie turi būti išnagrinėti paraiškos dokumentuose. Viešos konsultacijos turi atitikti VI priedo 5 punkte nustatytus būtiniausius reikalavimus. **Nedarant poveikio procesinėms ir skaidrumo taisyklėms valstybėse narėse** projekto rengėjas šio straipsnio 7 dalyje nurodytoje interneto svetainėje paskelbia ataskaitą, kurioje paaiškinama, kaip buvo atsižvelgta į per viešas konsultacijas pareikštas nuomones, nurodant projekto vietos, trajektorijos ir projektavimo pakeitimus arba pagrindžiant, kodėl į tokias nuomones nebuvo atsižvelgta.

Projekto rengėjas, prieš pateikdamas paraiškos dokumentus, parengia ataskaitą, kurioje apibendrina su visuomenės dalyvavimu susijusios veiklos, įskaitant veiklą, kuri buvo vykdoma prieš pradedant leidimo išdavimo procesą, rezultatus.

Projekto rengėjas kompetentingai institucijai pateikia pirmoje ir antroje pastraipose nurodytas ataskaitas ir paraiškos dokumentus. Priimant bendrąjį sprendimą deramai atsižvelgiama į šių ataskaitų rezultatus.

5. Jei tarpvalstybiniuose projektuose dalyvauja dvi ar daugiau valstybių narių, viešos konsultacijos pagal 4 dalį kiekvienoje atitinkamoje valstybėje narėje organizuojamos per laikotarpį, kuris yra ne ilgesnis kaip du mėnesiai nuo datos, kurią prasidėjo pirmos viešos konsultacijos.
6. Jeigu tikėtina, kad projektai turės didelį tarpvalstybinį poveikį vienoje ar daugiau kaimyninių valstybių narių ir jeigu taikomas Direktyvos 2011/92/ES 7 straipsnis ir Espo konvencija, atitinkama informacija pateikiama atitinkamų kaimyninių valstybių narių kompetentingoms institucijoms. Atitinkamų kaimyninių valstybių narių kompetentingos institucijos nurodo, jei tinkama, per pranešimo procesą, ar jos (arba bet kuri kita atitinkama institucija) pageidauja dalyvauti atitinkamoje viešų konsultacijų procedūroje.
7. Projekto rengėjas sukuria ir reguliariai atnaujina projektui skirtą interneto svetainę, kurioje pateikiama svarbi informacija apie bendro intereso projektą ir kuri susiejama su Komisijos interneto svetaine ir **22** straipsnyje nurodyta skaidrumo platforma ir atitinka VI priedo 6 punkte nustatytus reikalavimus. Slapta komercinė informacija neatskleidžiama.

Projekto rengėjai atitinkamą informaciją skelbia ir kitomis tinkamomis viešojo informavimo priemonėmis.

Leidimų išdavimo proceso trukmė ir vykdymas

1. Leidimų išdavimo procesą sudaro dvi procedūros:

- a) procedūra iki paraiškos pateikimo, t. y. laikotarpis nuo leidimų išdavimo proceso pradžios iki kompetentingai institucijai pateiktų paraiškos dokumentų priėmimo dienos, kuris preliminariai trunka dvejus metus. **Valstybės narės, kai tai laikoma tinkama, gali nustatyti ankstesnį terminą. Šiuo atveju leidimų procedūra iki paraiškos pateikimo turi neviršyti valstybės narės nustatyto termino. Valstybės narės gali nuspręsti, kad mažesnių projektų atveju procedūra iki paraiškos pateikimo yra neprivaloma.**

Vykstant procedūrai iki paraiškos pateikimo, projekto rengėjai parengia visas aplinkosaugos ataskaitas ir prireikus įtraukia dokumentus, susijusius su prisitaikymu prie klimato kaitos.

Kad leidimų išdavimo procesas būtų pradėtas, projekto rengėjai apie projektą raštu praneša atitinkamų valstybių narių kompetentingai institucijai ir pateikia pakankamai išsamius projekto metmenis. Ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pranešimo gavimo dienos kompetentinga institucija savo ir prireikus kitų atitinkamų institucijų vardu jį raštu patvirtina arba, jeigu nelaiko projekto tinkamai parengtu, kad būtų galima pradėti leidimų išdavimo procesą, atmeta. Jeigu pranešimas atmetamas, kompetentinga institucija pagrindžia savo sprendimą, taip pat kitų atitinkamų institucijų vardu. Data, kurią kompetentinga institucija patvirtina pranešimo gavimą, laikoma leidimo išdavimo proceso pradžia. Jeigu projektas susijęs su dviem ar daugiau valstybių narių, leidimų išdavimo proceso pradžia laikoma data, kurią paskutinį pranešimą priima kompetentinga institucija.

Kompetentingos institucijos užtikrina, kad leidimų kiekvienos kategorijos bendro intereso projektams išdavimas būtų paspartinamas vadovaujantis šiuo skyriumi. Tuo tikslu kompetentingos institucijos pritaiko leidimų išdavimo proceso pradžios ir pateiktų paraiškos dokumentų priėmimo reikalavimus, kad jie būtų tinkami projektams [], kuriems dėl jų pobūdžio, **masto ar reikalavimo atlikti poveikio aplinkai vertinimą nebuvimo nacionalinėje teisėje** [] gali reikėti mažiau leidimų ir patvirtinimų, kad būtų galima pasiekti pasirengimo statybai etapą, ir todėl jiems gali būti netaikoma **9 straipsnyje ir 10 straipsnio 4 dalyje nurodyta procedūra iki paraiškos pateikimo.** []

- b) teisės aktais nustatyta leidimų išdavimo procedūra, t. y. laikotarpis nuo pateiktų paraiškos dokumentų priėmimo dienos iki dienos, kurią priimamas bendrasis sprendimas, neviršija vieno metų ir šešių mėnesių. Valstybės narės, kai tai laikoma tinkama, gali nustatyti ankstesnį terminą. **Šiuo atveju leidimų išdavimo procedūra turi neviršyti šio valstybės narės nustatyto termino.**

- 2. Kompetentinga institucija užtikrina, kad bendra 1 dalyje nurodytų dviejų procedūrų trukmė neviršytų trejų metų ir šešių mėnesių **arba trumpesnio valstybių narių nustatyto laikotarpio**. Tačiau, jei kompetentinga institucija mano, kad viena ar abi leidimų išdavimo procedūros nebus užbaigtos per 1 dalyje nustatytą laikotarpį, ji kiekvienu konkrečiu atveju prieš pasibaigiant tam laikotarpiui gali nuspręsti pratęsti vieną ar abu terminus. **Iš esmės kompetentinga institucija tą terminą turėtų pratęsti iš viso abiem procedūroms kartu ne daugiau kaip devyniais mėnesiais** [].

Termino pratęsimo atveju [] kompetentinga institucija informuoja atitinkamą grupę ir pateikia jai informaciją apie priemones, kurių imtasi ar kurių bus imtasi, kad leidimų išdavimo procesas būtų užbaigtas kuo mažiau vėluojant. Grupė gali prašyti, **kad** kompetentinga institucija [] reguliariai informuotų apie šioje srityje daromą pažangą.

3. Kompetentingos institucijos, prieš pradėdamos leidimų išdavimo procesą pagal šį straipsnį, atsižvelgia į visus dėl konkretaus bendro intereso projekto atliktus galiojančius tyrimus ir jam suteiktus leidimus ir jų nebereikalauja, **jeigu jie laikomi galiojančiais pagal nacionalinę teisę.**
4. Valstybėse narėse, kuriose maršruto ar vietovės nustatymas, vykdomas vien konkrečiais planuojamo projekto tikslais, įskaitant konkrečių tinklo infrastruktūros koridorių planavimą, negali būti įtrauktas į procesą, kurį užbaigus priimamas bendrasis sprendimas, atitinkamas sprendimas priimamas per atskirą šešių mėnesių laikotarpį, kuris prasideda tą dieną, kurią projekto rengėjas pateikia galutinius ir išsamius paraiškos dokumentus.

Tuo atveju 2 dalies **3 sakinyje** nurodytas pratęsimo laikotarpis sutrumpinamas iki šešių mėnesių; jis galioja ir šioje dalyje nurodytai procedūrai. **2 dalies 4 ir 5 sakiniuose nurodytas termino pratęsimas taip pat gali būti atitinkamai taikomas atlikus šioje dalyje nurodytą procedūrą.**

5. Procedūrą iki paraiškos pateikimo sudaro šie etapai:
 - a) **ne vėliau kaip per 12 mėnesių po []** pranešimo pagal 1 dalies a punktą, kompetentinga institucija, remdamasi VI priedo 1 dalies e punkte nurodytu kontroliniu sąrašu, glaudžiai bendradarbiaudama su kitomis atitinkamomis institucijomis ir, jei tinkama, remdamasi projekto rengėjo pasiūlymu, nustato ataskaitų ir dokumentų aprėptį ir informacijos, kurią paraiškos dokumentuose turi pateikti projekto rengėjas, norintis gauti bendrąjį sprendimą, išsamumo lygį;
 - b) kompetentinga institucija, glaudžiai bendradarbiaudama su projekto rengėju ir kitomis atitinkamomis institucijomis, atsižvelgdama į veiklos, vykdomos pagal a punktą, rezultatus ir vadovaudamasi VI priedo 2 punkte išdėstytomis gairėmis, parengia išsamų leidimų išdavimo proceso tvarkaraštį;

[]

c) gavusi paraiškos dokumentų projektą, kompetentinga institucija prireikus savo arba kitų atitinkamų institucijų vardu paprašo projekto rengėjo pateikti trūkstamą informaciją, susijusią su a punkte nurodytais prašomais elementais. Per tris mėnesius nuo trūkstamos informacijos pateikimo dienos kompetentinga institucija raštu **arba skaitmeninėse platformose** priima nagrinėti paraišką. Prašymai pateikti papildomos informacijos gali būti teikiami tik tuo atveju, jeigu jie pateisinami naujomis aplinkybėmis.

6. Projekto rengėjas užtikrina, kad paraiškos dokumentai būtų išsamūs ir tinkami, ir per procedūrą iki paraiškos pateikimo kuo anksčiau pasirūpina gauti kompetentingos institucijos nuomonę šiuo klausimu. Projekto rengėjas visapusiškai bendradarbiauja su kompetentinga institucija, siekdamas laikytis terminų [].

[]

7. Šiame straipsnyje nustatyti terminai neturi poveikio prievolėms pagal tarptautinę ir Sąjungos teisę ir administracinėms apeliacinėms procedūroms bei apskundimo teismine tvarka priemonėms.

IV SKYRIUS

TARPSEKTORINIS INFRASTRUKTŪROS PLANAVIMAS

11 straipsnis

Energetikos sistemą apimanti sąnaudų ir naudos analizė

1. Ne vėliau kaip [2022 m. lapkričio 16 d.] Europos elektros energijos ir dujų perdavimo sistemos operatorių tinklai (ENTSO-E ir ENTSO-G) paskelbia ir valstybėms narėms, Komisijai ir Agentūrai pateikia atitinkamų metodikų **projektus**, įskaitant tinklo ir rinkos modeliavimo metodiką, taikomas rengiant bendro intereso projektų **ir abipusio intereso projektų**, priskiriamų II priedo 1 punkto a, [] c ir e papunkčiuose ir 3 punkte nurodytoms kategorijoms, Sąjungos lygmeniu suderintą energetikos sistemą apimančią sąnaudų ir naudos analizę. []

ENTSO-E ir ENTSO-G tas metodikas taiko rengdami visus vėlesnius visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planus pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 8 straipsnį ir Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnį. Tos metodikos rengiamos laikantis V priede nustatytų principų ir atitinka IV priede išdėstytas taisykles ir rodiklius. **Jos iš dalies keičiamos pateikus 8 dalyje nurodytą energijos rinkos ir tinklo modelį.**

Prieš pateikdami atitinkamas metodikas, ENTSO-E ir ENTSO-G surengia išsamias konsultacijas, į kurias įtraukiamos bent visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančios organizacijos, įskaitant Sąjungos skirstymo sistemos operatorių subjektą (toliau – ES SSO subjektas), [] ir, jei tinkama, nacionalinės reguliavimo institucijos ir kitos nacionalinės institucijos.

2. Per tris mėnesius nuo metodikų, per konsultacijas surinktos informacijos ir ataskaitos apie tai, kaip į tą informaciją buvo atsižvelgta, gavimo dienos Agentūra pateikia ENTSO-E, ENTSO-G, valstybėms narėms ir Komisijai nuomonę ir paskelbia ją Agentūros interneto svetainėje.
3. **Per tris mėnesius nuo metodikų gavimo dienos valstybės narės gali pateikti savo nuomones ENTSO-E, ENTSO-G ir Komisijai. [] Siekdama sudaryti palankesnes sąlygas konsultacijoms su valstybėmis narėmis, Komisija gali surengti specialius grupių posėdžius metodikų projektams aptarti.**

[]

4. Ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo **2 ir 3 dalyse [] nurodytų Agentūros ir valstybių narių nuomonių** gavimo dienos [] ENTSO-E ir ENTSO-G patikslina atitinkamas metodikas, tinkamai atsižvelgdami į Agentūros **ir valstybių narių nuomones []** ir pateikia jas Komisijai **galutinai patvirtinti. [] Komisija pateikia sprendimą per tris mėnesius nuo ENTSO-E ir ENTSO-G metodikų pateikimo dienos.**

[]

5. Per dvi savaites nuo dienos, kurią **Komisija** [] patvirtina metodikas pagal [] 4 dalį, ENTSO-E ir ENTSO-G paskelbia atitinkamas metodikas savo svetainėse. ENTSO-E ir ENTSO-G paskelbia pakankamai tikslius atitinkamus įvesties duomenis ir kitus susijusius tinklo, apkrovos srautų ir rinkos duomenis, [] **laikydami pagal** nacionalinę teisę ir atitinkamus konfidencialumo susitarimus nustatytą **apribojimą**. **Komisija ir agentūra užtikrina, kad jų pareigūnai ar bet kuri kita Komisijos ar agentūros reikmėms analizę atliekanti ir šiuos duomenis naudojanti šalis užtikrintų gautų duomenų konfidencialumą.**
6. Metodikos reguliariai atnaujinamos [] laikantis 1–[] 4 dalyse nustatytos procedūros. Savo iniciatyva arba remdamasi tinkamai pagrįstu nacionalinių reguliavimo institucijų ar suinteresuotųjų subjektų prašymu ir oficialiai pasitarusi su visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančiomis organizacijomis ir Komisija, Agentūra gali prašyti atlikti tokius atnaujinimus ir patobulinimus **ir apie juos pranešti Komisijai**, tinkamai pagrįsdama savo prašymą ir nurodydama terminus. Agentūra skelbia nacionalinių reguliavimo institucijų ir suinteresuotųjų subjektų prašymus ir visus atitinkamus komerciniu požiūriu neslaptus dokumentus, kuriais remdamasi ji pateikė prašymą dėl atnaujinimų ar patobulinimų.
7. **II priedo 1b, 1d, 2, 4 ir 5 kategorijoms priskiriamų bendro intereso projektų atveju parengiamos suderintos visos energetikos sistemos sąnaudų ir naudos analizės Sąjungos lygmeniu metodikos. Europos Komisija paskirsto atsakomybę už šių metodikų, kurios pinigais išreikštos naudos ir sąnaudų požiūriu turi būti suderinamos su ENTSO-E ir ENTSO-G parengtomis metodikomis, rengimą. Agentūra, padedama nacionalinių reguliavimo institucijų, skatina šių metodikų nuoseklumą su ENTSO-E ir ENTSO-G parengtomis metodikomis. Metodikos rengiamos skaidriai, be kita ko, vykdant išsamias konsultacijas su valstybėmis narėmis ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.**

8. Kas [] **dvejus** metus Agentūra nustato ir viešai paskelbia rodiklių ir atitinkamų pamatinių verčių rinkinį, kuriuo remiantis galima palyginti II priedo 1, 2 ir 3 punktuose nurodytoms infrastruktūros kategorijoms priskiriamų palyginamų projektų investicines vieneto sąnaudas. ENTSO-E ir ENTSO-G gali naudotis tomis pamatinėmis vertėmis, atlikdami vėlesnį visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planų sąnaudų ir naudos analizę. Pirmasis tokių rodiklių rinkinys turi būti paskelbtas ne vėliau kaip [2022 m. lapkričio 1 d.] **ties, kiek turima duomenų patikimiems rodikliams ir vertėms apskaičiuoti. II priede nurodytų kitų kategorijų atveju rodikliai parengiami ir paskelbiami ne vėliau kaip [2024 m. lapkričio 1 d.]; reguliuojamosios infrastruktūros savininkai, sistemos operatoriai ir trečiųjų šalių projektų rengėjai privalo prašomus duomenis pateikti nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir Agentūrai.**
9. Ne vėliau kaip [2024 m. gruodžio 31 d.] ENTSO-E ir ENTSO-G Komisijai ir Agentūrai kartu pateikia suderintą ir susietą energijos rinkos ir tinklo modelį, kuris apima elektros energijos, dujų [] ir vandenilio perdavimo infrastruktūrą, saugyklas, [] ir elektrolizerius, taip pat energetikos infrastruktūros prioritetinius koridorius ir sritis ir yra parengtas laikantis V priede nustatytų principų.
10. [] 8 dalyje nurodytas suderintas ir susietas modelis apima bent atitinkamų sektorių tarpusavio sąsajas visais infrastruktūros planavimo etapais, konkrečiai scenarijų, **technologijų ir erdvinės skyros**, infrastruktūros spragų, visų pirma susijusių su tarpvalstybiniais pajėgumais, nustatymą ir projektų vertinimą.
11. [] 8 dalyje nurodytas suderintas ir susietas modelis, Komisijos patvirtintas 1– [] 4 dalyse nustatyta tvarka, įtraukiamas į 1 dalyje nurodytas metodikas.
12. **Nuo tada, kai susietas modelis patvirtinamas pagal 10 dalį, jis atnaujinamas kas ketverius metus laikantis 8–10 dalyse aprašytos procedūros.**

Dešimties metų tinklo plėtros planų scenarijai

1. Ne vėliau kaip [2022 m. liepos 31 d.] Agentūra, surengusi išsamias konsultacijas, į kurias įtraukiama Komisija, **valstybės narės** ir bent visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančios organizacijos, įskaitant ENTSO-E, ENTSO-G ir Sąjungos SSO subjektą, [] paskelbia ENTSO-E ir ENTSO-G rengiamų bendrų scenarijų bendrąsias gaires. Tos gairės prireikus reguliariai atnaujinamos **ir jose nustatomi skaidraus, nediskriminuojamojo ir patikimo scenarijų rengimo kriterijai atsižvelgiant į geriausią praktiką infrastruktūros vertinimo srityje.**

Gairėse **taip pat atsižvelgiama į energetikos sistemos integravimo prioritetus, [] principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“** ir jomis užtikrinama, kad pagrindiniai ENTSO-E ir ENTSO-G scenarijai visiškai atitiktų **Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslus ir neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. tikslą []** ir būtų atsižvelgta į naujausius turimus Komisijos scenarijus **jiems pasiekti, taip pat, kai aktualu, į nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus.**

2. ENTSO-E ir ENTSO-G, rengdami bendrus scenarijus, kurie naudojami rengiant visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planus, vadovaujasi Agentūros parengtomis bendrosiomis gairėmis.
3. ENTSO-E ir ENTSO-G pakviečia visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančias organizacijas, įskaitant Sąjungos SSO subjektą [], dalyvauti scenarijų rengimo procese.
4. ENTSO-E ir ENTSO-G paskelbia bendrų scenarijų ataskaitos projektą ir pateikia jį Agentūrai, **valstybėms narėms** ir Komisijai, kad jos pareikštų savo nuomonę.

5. Per tris mėnesius nuo bendrų scenarijų ataskaitos projekto, per konsultacijas surinktos informacijos ir ataskaitos apie tai, kaip į tą informaciją buvo atsižvelgta, gavimo dienos Agentūra ENTSO-E, ENTSO-G, **valstybėms narėms** ir Komisijai pateikia savo nuomonę, **įskaitant rekomendacijas dėl dalinių pakeitimų**.
6. Komisija, tinkamai atsižvelgusi į [] Agentūros **ir valstybių narių** nuomones, pateikia ENTSO-E ir ENTSO-G savo nuomonę. **Elektros koordinavimo grupė ir Dujų koordinavimo grupė gali nagrinėti bendrų scenarijų projektus.**
7. [] ENTSO-E ir ENTSO-G patikslina bendrų scenarijų ataskaitą, tinkamai atsižvelgdami į Agentūros ir valstybių narių nuomones, ir pateikia atnaujintą ataskaitą Komisijai, kad ši pateiktų savo nuomonę.
8. Per dvi savaites nuo dienos, kurią Komisija patvirtina bendrų scenarijų ataskaitą pagal 7 dalį, ENTSO-E ir ENTSO-G paskelbia bendrų scenarijų ataskaitą savo interneto svetainėse. Jie paskelbia pakankamai **aiškius ir** tikslius atitinkamus įvesties ir išvesties duomenis, **kad trečioji šalis galėtų pristatyti rezultatus**, tinkamai atsižvelgdami į nacionalinę teisę ir atitinkamus konfidencialumo susitarimus **bei neskelbtiną informaciją**.

13 straipsnis

Infrastruktūros spragų identifikavimas

1. Kas dvejus metus ENTSO-E ir ENTSO-G paskelbia [] infrastruktūros spragų ataskaitas, parengtas remiantis visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planais.

Vertindami infrastruktūros spragas, ENTSO-E ir ENTSO-G **savo analizę pagrindžia visais pagal 12 straipsnį nustatytais scenarijais**, laikosi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir pirmiausia apsveria visus svarbius [] sprendimus, **kuriems nereikalinga nauja infrastruktūra. Kai svarstomi nauji infrastruktūros sprendimai, vertinant infrastruktūros spragas atsižvelgiama į visas susijusias išlaidas, įskaitant tinklo stiprinimą.**

Prieš [] **paskelbdami** atitinkamas ataskaitas, ENTSO-E ir ENTSO-G surengia išsamias konsultacijas, į kurias įtraukiami visi susiję suinteresuotieji subjektai, įskaitant Sąjungos SSO subjektą, [] ir visi valstybių narių, priklausančių I priede nurodytiems prioritetiniams koridoriams, atstovai.

2. ENTSO-E ir ENTSO-G pateikia atitinkamus infrastruktūros spragų ataskaitų projektus Agentūrai ir Komisijai **bei valstybėms narėms**, kad jos pareikštų savo nuomonę.
3. Per tris mėnesius nuo infrastruktūros spragų ataskaitos, per konsultacijas surinktos informacijos ir ataskaitos apie tai, kaip į tą informaciją buvo atsižvelgta, gavimo dienos Agentūra ENTSO-E arba ENTSO-G ir Komisijai **bei valstybėms narėms** pateikia savo nuomonę.
4. Komisija **kartu su valstybėmis narėmis**, atsižvelgdama į 3 dalyje nurodytą Agentūros nuomonę, parengia savo nuomonę ir pateikia ją ENTSO-E arba ENTSO-G.
5. ENTSO-E ir ENTSO-G patikslina infrastruktūros spragų ataskaitas, tinkamai atsižvelgdami į Agentūros ir Komisijos **bei valstybių narių** nuomones, ir paskelbia galutines tų ataskaitų versijas.

V SKYRIUS

ATSINAUJINĄČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS JŪROS JĖGAINIŲ INTEGRAVIMO TINKLAI

14 straipsnis

Jūros jėgainių tinklo planavimas

1. Ne vėliau kaip [2022 m. liepos 31 d.] valstybės narės, padedant Komisijai, atsižvelgdamos į kiekvieno regiono ypatumus ir plėtrą savo I priedo 2 punkte nustatytuose konkrečiuose prioritetiniuose jūros jėgainių tinklo koridoriuose [] susitaria bendradarbiauti [] atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos jūroje pajėgumų, kurie turės būti pasiekti kiekviename jūros baseine iki 2050 m., taip pat tarpinių 2030 ir 2040 m. etapų klausimais, atsižvelgdamos į nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą kiekviename jūros baseine. []

Tas **neprivalomas** susitarimas sudaromas raštu dėl kiekvieno su **valstybių narių** [] teritorija susijusio jūros baseino. **Komisija teiks gaires tam darbui regioninėse grupėse. Tas neprivalomas susitarimas nedaro poveikio valstybių narių teisei rengti projektus savo teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje.**

2. Ne vėliau kaip [2023 m. liepos 31 d.] ENTSO-E, dalyvaujant atitinkamiems PSO, nacionalinėms reguliavimo institucijoms, **nacionalinei kompetentingai institucijai valstybių narių lygmeniu** ir Komisijai, laikydamasis 1 dalyje nurodyto susitarimo, **įtraukia integruotą jūros jėgainių tinklą ir visos Sąjungos DMTTP sustiprinimą, atsižvelgdamos į aplinkos apsaugą ir kitus jūros naudojimo būdus.** []
3. **Integruotas jūros jėgainių tinklas ir DMTTP sustiprinimas turi užtikrinti nuoseklų sausumos ir jūros jėgainių tinklų planavimo vystymą.**

4. [] Jei valstybėje narėje nėra PSO, šiame straipsnyje pateiktos nuorodos į PSO *mutatis mutandis* taikomos SSO.

[]

[]

15 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos jūros jėgainių tinklų tarpvalstybinis sąnaudų pasidalijimas

1. [Ne vėliau kaip 2024 m. sausio 1 d.] Komisija kartu su valstybėmis narėmis ir atitinkamais PSO bei nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, rengdama [16 straipsnio 10 dalyje] nurodytas gaires, [] parengia specialios 14 straipsnio 2 dalyje apibrėžto integruoto jūros jėgainių tinklo plėtros įgyvendinimo sąnaudų ir naudos bei sąnaudų pasidalijimo metodikos principus, **nedarant poveikio Reglamento (ES) 2019/943 19 straipsnio taikymui.** []
2. [Ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d.] [] ENTSO-E, dalyvaujant atitinkamiems PSO, nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir [] Komisijai, pateikia **sąnaudų ir naudos** bei sąnaudų pasidalijimo metodikos taikymo prioritetiniams jūros jėgainių tinklo koridoriams rezultatus.
3. [Ne vėliau kaip 2024 m. liepos 1 d., o po to kas dvejus metus] [] valstybės narės atnaujina 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą rašytinį susitarimą atsižvelgdamos į atnaujintus bendrai nustatytus [] atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos jūroje pajėgumus, kurie turi būti pasiekti kiekviename jūros baseine 2050 m., taip pat 2030 ir 2040 m. tarpinius etapus [].
4. [] **Po** 3 dalyje nurodytų rašytinių susitarimų dėl kiekvieno jūros baseino atnaujinimo ENTSO-E atnaujina [] **kitą Sąjungos DMTPP** [], **kaip** nustatyta 14 straipsnio 2 dalyje [].
5. Jei valstybėje narėje nėra PSO, šiame straipsnyje pateiktos nuorodos į PSO *mutatis mutandis* taikomos SSO.

VI SKYRIUS

REGULIAVIMO SISTEMA

16 straipsnis

Sąlygų tarpvalstybinį poveikį turinčioms investicijoms sudarymas

1. Su bendro intereso projektais, priskiriamais II priedo 1 punkto a, b, c ir e papunkčiuose nurodytoms kategorijoms, ir su bendro intereso projektais, priskiriamais II priedo 3 punkte nurodytai kategorijai, jeigu jie priskiriami **kiekvienos atitinkamos valstybės narės** nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijai, susijusias faktiškai patirtas investicines sąnaudas (neįskaitant priežiūros išlaidų) prisiima valstybių narių, kurios patiria grynąjį teigiamą projekto poveikį, atitinkami PSO arba perdavimo infrastruktūros projektų rengėjai, o šių sąnaudų dalį, kuri nepadengiama perkrovos ar kitais mokesčiais, padengia tinklo naudotojai mokėdami tinklo prieigos mokesčius pagal tose valstybėse narėse nustatytus tarifus.
2. Šio straipsnio nuostatos taikomos bendro intereso projektams, priskiriamiems II priedo 1 punkto a, b, c ir e papunkčiuose nurodytoms kategorijoms, jei bent vienas projekto rengėjas paprašo atitinkamų nacionalinių institucijų taikyti šias nuostatas projekto sąnaudoms. []

II priedo 1 punkto **d** papunktyje ir 2 punkte nurodytai kategorijai priskiriamiems projektams šio straipsnio nuostatos gali būti taikomos, jeigu bent vienas projekto rengėjas paprašo atitinkamos nacionalinės institucijos jas taikyti.

Jeigu yra keli projekto rengėjai, atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos nedelsdamos pareikalauja visų projekto rengėjų pagal 3 dalį pateikti bendrą paraišką dėl investicijų.

3. Bendro intereso projekto, kuriam taikoma 1 dalis, rengėjai visas atitinkamas nacionalines reguliavimo institucijas reguliariai (bent kartą per metus iki tol, kol objektas bus perduotas eksploatuoti) informuoja apie to projekto pažangą ir su juo susijusias nustatytas sąnaudas bei poveikį.

Kai tik toks bendro intereso projektas yra laikomas pakankamai brandžiu ir numatoma, kad objekto statybos etapą bus galima pradėti per kitus 36 mėnesius, projekto rengėjai, pasikonsultavę su valstybių narių, kurios patiria projekto didelį grynąjį teigiamą poveikį, PSO, pateikia paraišką dėl investicijų. Į tą paraišką dėl investicijų įtraukiamas prašymas dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo ir ji pateikiama visoms atitinkamoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms kartu su:

- a) pagal 11 straipsnį parengtą metodiką atitinkančia naujausia konkretaus projekto sąnaudų ir naudos analize, parengta atsižvelgiant į naudą, patiriamą didesniu nei valstybių narių, kurių teritorijoje įgyvendinamas projektas, mastu ir **atsižvelgiant [] bent į bendrus scenarijus, nustatytus tinklo plėtros planavimui pagal 12 straipsnį []**;
- b) verslo planu, kuriame įvertinamas finansinis projekto perspektyvumas, įskaitant pasirinktą finansavimo sprendimą, o II priedo 3 punkte nurodytai kategorijai priskiriamų bendro intereso projektų atveju – ir rinkos tyrimų rezultatus;
- c) jeigu projekto rengėjai susitaria, pagrįstu pasiūlymu dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo.

Jei projektą rengia keli projekto rengėjai, jie paraišką dėl investicijų pateikia kartu.

Gavusios paraišką dėl investicijų, nacionalinės reguliavimo institucijos informacijos tikslais nedelsdamos perduoda Agentūrai kiekvienos paraiškos dėl investicijų kopiją.

Nacionalinės reguliavimo institucijos ir Agentūra užtikrina neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.

4. Per šešis mėnesius nuo paskutinės paraiškos dėl investicijų gavimo dienos atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos, pasitarusios su atitinkamais projekto rengėjais, priima bendrus suderintus sprendimus dėl **faktiškai patirtų** investicinių sąnaudų paskirstymo kiekvienam projekto sistemos operatoriui ir tų sąnaudų įtraukimo į tarifus **arba dėl investicijų prašymo ar projekto dalies atmetimo, jei nacionalinėms reguliavimo institucijoms atlikus bendrą analizę padaroma išvada, kad projektas arba jo dalis neteikia didelės grynosios naudos ES lygmeniu**. Nacionalinės reguliavimo institucijos į tarifus įtraukia [] **atitinkamas** faktiškai patirtas investicines sąnaudas, atsižvelgdamos į kiekvienam projekto sistemos operatoriui paskirstytas investicines sąnaudas. [] Paskirstydamos sąnaudas nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į faktinius ar numatomus:
- a) perkrovos ar kitus mokesčius,
 - b) pajamas, gaunamas pagal perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmą, nustatytą Reglamento (ES) 2019/943 49 straipsnyje.

Tarpvalstybiniu mastu paskirstant sąnaudas atsižvelgiama į atitinkamose valstybėse narėse įgyvendinamų projektų ekonomines, socialines ir aplinkos apsaugos sąnaudas ir naudą, taip pat į poreikį užtikrinti stabilią bendro intereso projektų rengimo finansavimo sistemą ir kartu kuo labiau sumažinti finansinės paramos poreikį.

Tarpvalstybiniu mastu paskirstydamos sąnaudas, atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos, pasikonsultavusios su atitinkamais PSO, siekia bendro susitarimo, kuris sudaromas remiantis, bet neapsiribojant, 3 dalies a ir b punktuose nurodyta informacija. Jų vertinime **atsižvelgiama į visus atitinkamus scenarijus, nustatytus pagal 12 straipsnį, ir kitus tinklo plėtros planavimo scenarijus [], kad būtų galima atlikti patikimą bendro intereso projekto indėlio siekiant Sąjungos energetikos politikos tikslų, t. y. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, rinkos integracijos, konkurencijos, tvarumo ir tiekimo saugumo, analizę []**.

Jei bendro intereso projektas sumažina neigiamą išorinį poveikį, pavyzdžiui, susijusį su žiediniais srautais, ir tas bendro intereso projektas įgyvendinamas valstybėje narėje, kurioje kyla tas neigiamas išorinis poveikis, toks poveikio sumažinimas nelaikomas tarpvalstybine nauda, todėl juo remiantis sąnaudos negali būti paskirstytos tą neigiamą išorinį poveikį patiriančių valstybių narių PSO.

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos, remdamosi šio straipsnio 4 dalyje nurodytu tarpvalstybiniu sąnaudų paskirstymu, nustatydamos ar tvirtindamos tarifus pagal Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies a punktą ir Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies a punktą, atsižvelgia į PSO ar kito projekto rengėjo faktiškai patiriamas investicines sąnaudas, jei tos sąnaudos atitinka veiksmingo ir panašios struktūros operatoriaus sąnaudas.

Nacionalinės reguliavimo institucijos nedelsdamos perduoda sprendimą dėl sąnaudų paskirstymo kartu su visa su juo susijusia informacija Agentūrai. Sprendime dėl sąnaudų paskirstymo visų pirma išdėstomos išsamios išlaidų paskirstymo valstybėms narėms priežastys, įskaitant:

- a) nustatyto poveikio kiekvienai iš atitinkamų valstybių narių, įskaitant poveikį tinklo tarifams, vertinimą;
- b) 3 dalies b punkte nurodyto verslo plano vertinimą;
- c) projekto daromą regioninio arba Sąjungos masto teigiamą išorinį poveikį, pavyzdžiui, susijusį su tiekimo saugumu, sistemos lankstumu, [] **solidarumu** arba inovacijomis;
- d) konsultacijų su atitinkamais projekto rengėjais rezultatus.

Sprendimas dėl sąnaudų paskirstymo yra skelbiamas.

6. Jeigu atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo dienos, kurią paraišką gauna paskutinė iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų, nesusitaria dėl paraiškos dėl investicijų, jos nedelsdamos informuoja Agentūrą.

Tuo atveju arba **bendru** [] atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų prašymu, sprendimą dėl paraiškos dėl investicijų, įskaitant 3 dalyje nurodytą prašymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, [] Agentūra priima per tris mėnesius nuo kreipimosi į ją dienos.

Prieš priimdama sprendimą Agentūra konsultuojasi su atitinkamomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir projekto rengėjais. Antroje pastraipoje nurodytas trijų mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas papildomu dviejų mėnesių laikotarpiu, jeigu Agentūra prašo pateikti papildomos informacijos. Tas papildomas laikotarpis prasideda kitą dieną po visos informacijos gavimo dienos.

- (1) Agentūros vertinime **atsižvelgiama į visus atitinkamus scenarijus, nustatytus pagal 12 straipsnį, ir kitus tinklo plėtros planavimo scenarijus** [], kad būtų galima atlikti patikimą bendro intereso projekto indėlio siekiant Sąjungos energetikos politikos tikslų, t. y. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, rinkos integracijos, konkurencijos, tvarumo ir tiekimo saugumo, analizę [].

Agentūra atitinkamoms nacionalinėms institucijoms palieka sprendimo įgyvendinimo metu laikantis nacionalinės teisės nuspręsti, kaip, atsižvelgiant į nustatytą tarpvalstybinį sąnaudų paskirstymą, į tarifus turėtų būti įtraukiamos investicinės sąnaudos.

Sprendimas dėl paraiškos dėl investicijų, įskaitant tarpvalstybinį sąnaudų paskirstymą, yra skelbiamas. Taikomos Reglamento (ES) 2019/942 25 straipsnio 3 dalies, 28 ir 29 straipsnių nuostatos.

7. Visų sprendimų dėl sąnaudų paskirstymo kopijas ir visą su kiekvienu sprendimu susijusią informaciją Agentūra nedelsdama perduoda Komisijai. Tą informaciją galima perduoti suvestine forma. Komisija užtikrina neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.

8. Sprendimas dėl sąnaudų paskirstymo nedaro poveikio PSO teisei taikyti ir nacionalinių reguliavimo institucijų teisei patvirtinti prieigos prie tinklo mokesčius pagal Direktyvos (ES) 2019/944 6 straipsnį, Direktyvos 2009/73/EB 32 straipsnį, Reglamento (ES) 2019/943 18 straipsnio 1 dalį ir 3–6 dalis ir Reglamento (EB) Nr. 715/2009 13 straipsnį.
9. Šis straipsnis netaikomas bendro intereso projektams, kuriems:
- a) leista netaikyti Direktyvos 2009/73/EB 32, 33 ir 34 straipsnių ir 41 straipsnio 6, 8 ir 10 dalių pagal tos direktyvos 36 straipsnį;
 - b) leista netaikyti Reglamento (ES) 2019/943 19 straipsnio 2 ir 3 dalių arba Direktyvos (ES) 2019/944 6 straipsnio, 59 straipsnio 7 dalies ir 60 straipsnio 1 dalies pagal Reglamento (ES) 2019/943 63 straipsnį;
 - c) leista netaikyti atskyrimo arba trečiosios šalies prieigos taisyklių pagal Reglamento (ES) 2019/943 64 straipsnį ir Direktyvos (ES) 2019/944 66 straipsnį arba
 - d) suteikta išimtis pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 17 straipsnį.
10. Ne vėliau kaip [2022 m. gruodžio 31 d.] [] **Agentūra priima rekomendaciją dėl gerosios patirties, susijusios su paraiškų dėl investicijų į bendro intereso projektus nagrinėjimu, nustatymo. Rekomendacija reguliariai atnaujinama, jei būtina, ir siekiant atitikties principams, [] susijusiems su [] 15 straipsnio 1 dalyje nurodytu atsinaujinančiųjų išteklių energijos jūros jėgainių tinklų sąnaudų pasidalijimu. [] Priimdama arba iš dalies keisdama rekomendaciją Agentūra vykdo išsamias konsultacijas, į kurias įtraukiami visi atitinkami [] suinteresuotieji subjektai. []**
11. **Abipusio intereso projektai prilyginami bendro intereso projektams ir jiems gali būti taikomi tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo sprendimai.**
12. **Jeigu valstybėje narėje nėra PSO, šiame straipsnyje pateiktos nuorodos į PSO *mutatis mutandis* taikomos SSO.**

17 straipsnis

Reguliavimo paskatos

- 1. Jeigu nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijai priskiriamo bendro intereso projekto rengėjas patiria didesnę su projekto rengimu, statyba, eksploatavimu ar priežiūra susijusią riziką, palyginti su panašiam infrastruktūros projektui paprastai būdinga rizika, valstybės narės ir nacionalinės reguliavimo institucijos gali užtikrinti, kad tam projektui būtų suteiktos tinkamos paskatos pagal Direktyvos (ES) 2019/944 58 straipsnio f punktą, Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 8 dalį, Reglamento (ES) 2019/943 18 straipsnio 1 ir 3 dalis ir Reglamento (EB) Nr. 715/2009 13 straipsnį.**

Pirma pastraipa netaikoma, jei bendro intereso projektui:

- a) leista netaikyti Direktyvos 2009/73/EB 32, 33 ir 34 straipsnių ir 41 straipsnio 6, 8 ir 10 dalių pagal tos direktyvos 36 straipsnį;**
- b) leista netaikyti Reglamento (ES) 2019/943 19 straipsnio 2 ir 3 dalių arba Direktyvos (ES) 2019/944 6 straipsnio, 59 straipsnio 7 dalies ir 60 straipsnio 1 dalies pagal Reglamento (ES) 2019/943 63 straipsnį;**
- c) suteikta išimtis pagal Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnį;**
- d) suteikta išimtis pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 17 straipsnį.**

2. Sprendimo teikti 1 dalyje nurodytas paskatas atveju nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į sąnaudų ir naudos analizės, atliktos taikant pagal 11 straipsnį parengtą metodiką, rezultatus ir visų pirma į regioniniu ir visos Sąjungos mastu projekto daromą teigiamą išorinį poveikį. Nacionalinės reguliavimo institucijos toliau analizuoja projekto rengėjų patiriamą konkrečią riziką, jos mažinimo priemonės, kurių imtasi, ir to pobūdžio rizikos pagrindimą, atsižvelgdamos į projekto daromą grynąjį teigiamą poveikį, palyginti su žemesnio lygio rizikos alternatyva. Leidžiamai rizikai visų pirma priskiriama rizika, susijusi su naujomis jūros ir sausumos perdavimo technologijomis, nepakankamu sąnaudų padengimu ir plėtra.
3. Priimant sprendimą atsižvelgiama į specifinį patiriamos rizikos pobūdį ir juo gali būti teikiamos paskatos, apimančios, inter alia, šias priemones:
 - a) išankstinio investavimo taisykles;
 - b) prieš perduodant eksploatuoti projekto objektą patirtų faktinių sąnaudų pripažinimo taisykles;
 - c) į projektą investuoto kapitalo papildomos grąžos užtikrinimo taisykles;
 - d) bet kokią kitą reikalingą ir tinkamą laikomą priemonę.
4. Ne vėliau kaip [2022 m. liepos 31 d.] kiekviena nacionalinė reguliavimo institucija pateikia Agentūrai metodiką ir kriterijus, taikomus vertinant investicijas į energetikos infrastruktūros projektus ir didesnę su jais susijusią riziką ir atnaujintus atsižvelgiant į naujausius teisės aktų, politikos, technologinius ir rinkos pokyčius. Tokia metodika ir kriterijais taip pat neabejotinai atsižvelgiama į konkrečią riziką, susijusią su atsinaujinančiųjų išteklių energijos jūros jėgainių tinklais, nurodytais II priedo 1 punkto e papunktyje, ir su projektais, kurių kapitalo išlaidos yra mažos, tačiau veiklos išlaidos yra didelės.

- 5. Ne vėliau kaip [2022 m. gruodžio 31 d.] Agentūra, tinkamai atsižvelgdama į informaciją, gautą pagal šio straipsnio 4 dalį, sudaro palankesnes sąlygas dalytis gerąja patirtimi ir teikia rekomendacijas pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnį dėl:**
- a) 1 dalyje nurodytų paskatų, remdamasi nacionalinių reguliavimo institucijų gerosios patirties lyginamąja analize;**
 - b) bendros metodikos, taikomos vertinant didesnę patiriamą riziką, susijusią su investicijomis į energetikos infrastruktūros projektus.**
- 6. Ne vėliau kaip [2023 m. kovo 31 d.] kiekviena nacionalinė reguliavimo institucija paskelbia savo metodiką ir kriterijus, taikomus vertinant investicijas į energetikos infrastruktūros projektus ir didesnę su jais susijusią riziką.**
- 7. Jei 5 ir 6 dalyse nurodytų priemonių nepakanka, kad būtų užtikrintas bendro intereso projektų įgyvendinimas laiku, Komisija gali paskelbti šiame straipsnyje nustatytų paskatų teikimo gaires.**

VII SKYRIUS

FINANSAVIMAS

18 straipsnis

Projektų tinkamumas gauti Sąjungos finansinę pagalbą pagal Reglamentą (ES)... [dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės (pasiūlymas COM(2018) 438)]

1. **25 straipsnyje ir II priede** nurodytoms kategorijoms priskiriamiems bendro intereso projektams gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba dotacijomis tyrimams ir finansinėmis priemonėmis.
2. **25 straipsnyje ir II priedo 1 punkto a, b, c ir e papunkčiuose ir 3 punkte** nurodytoms kategorijoms priskiriamiems bendro intereso projektams [] taip pat gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba dotacijomis darbams, jeigu jie atitinka visus šiuos kriterijus:
 - a) pagal 16 straipsnio 3 dalies a punktą atlikus konkretaus projekto sąnaudų ir naudos analizę, pateikiama įrodymų, kad projektas daro didelį teigiamą išorinį poveikį, pavyzdžiui, [] susijusį su tiekimo saugumu, sistemos lankstumu, [] **solidarumu** arba inovacijomis;
 - b) pagal 16 straipsnį priimtas sprendimas dėl projekto tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo; arba II priedo 3 punkte nurodytai kategorijai priskiriama bendro intereso projekto atveju, kai jis nepriskiriamas nacionalinės reguliavimo institucijos kompetencijai ir todėl dėl jo nepriimamas sprendimas dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, projektu siekiama teikti tarpvalstybines paslaugas, diegti technologines inovacijas ir užtikrinti tarpvalstybinio tinklo eksploatavimo saugą;

[]

- c) **projekto negalima finansuoti rinkos lėšomis arba pasitelkiant reguliavimo sistemą pagal verslo planą ir kitus vertinimus, visų pirma atliktus potencialių investuotojų ar kreditorių arba nacionalinės reguliavimo institucijos. Jeigu yra priimtas 17 straipsnio 2 dalyje nurodytas sprendimas dėl paskatų ir jo pagrindimo, į jį atsižvelgiama vertinant poreikį projektams gauti Sąjungos finansinę pagalbą.**
3. Bendro intereso projektams, vykdomiems pagal 5 straipsnio 7 dalies d punkte nurodytą procedūrą, taip pat gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba dotacijomis darbams, jei jie atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus.
4. II priedo 1 punkto d papunktyje ir 2 ir 5 punktuose nurodytoms kategorijoms priskiriamiesiems bendro intereso projektams taip pat gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba dotacijomis darbams, jeigu atitinkamo projekto rengėjai **atitinkamos nacionalinės institucijos arba, kai taikytina, nacionalinės reguliavimo institucijos atliktame vertinime** gali aiškiai įrodyti projekto daromą didelį teigiamą išorinį poveikį, pavyzdžiui, susijusį su [] tiekimo saugumu, sistemos lankstumu, [] **solidarumu** arba inovacijomis, ir pateikti aiškių komercinio perspektyvumo stokos įrodymų, remdamiesi sąnaudų ir naudos analize, verslo planu ir kitais vertinimais, visų pirma atliktais potencialių investuotojų ar kreditorių arba, jei taikoma, nacionalinės reguliavimo institucijos.
5. **Bendro intereso projektams salų teritorijose, jeigu jais remiami novatoriški ir kiti sprendimai, įtraukiant bent dvi valstybes nares, remiantis sąnaudų ir naudos analize, gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba dotacijomis darbams, jeigu atitinkamo projekto rengėjai nacionalinės reguliavimo institucijos atliktame vertinime gali aiškiai įrodyti: projekto daromą didelį teigiamą išorinį poveikį, pavyzdžiui, veiksmingą indėlį, susijusį su tiekimo saugumu, sistemos lankstumu arba inovacijomis, ir pateikti aiškių komercinio perspektyvumo stokos įrodymų, remdamiesi sąnaudų ir naudos analize, verslo planu ir vertinimais, visų pirma atliktais potencialių investuotojų ar kreditorių.**

6. Abipusio intereso projektai prilyginami bendro intereso projektams ir jiems gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba, **be kita ko, dotacijomis darbams, jeigu jie atitinka 2 dalyje išdėstytus kriterijus ir projektu prisidedama prie Sąjungos energetikos ir klimato politikos tikslų.**

19 straipsnis

Gairės dėl Sąjungos finansinės pagalbos teikimo kriterijų

Konkretūs 4 straipsnio 3 dalyje nustatyti kriterijai ir 4 straipsnio 5 dalyje nustatyti parametrai taikomi siekiant nustatyti Reglamente (ES) ... [reglamente dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės (pasiūlymas COM(2018) 438)] numatytus Sąjungos finansinės pagalbos teikimo kriterijus. **Bendro intereso projektams, kurie patenka į 25 straipsnio taikymo sritį, taikomi rinkos integracijos, tiekimo saugumo, konkurencijos ir tvarumo kriterijai.**

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
 2. 3 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo [2022 m. sausio 1 d.] Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
 3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
- Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.**
4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 3 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.
6. **Jeigu Komisijos priimtas deleguotasis aktas dėl konkretaus Sąjungos sąrašo negali įsigalioti dėl Europos Parlamento arba Tarybos pareikšto prieštaravimo, Komisija nedelsiant sušaukia grupes, kad jos parengtų naujus regioninius sąrašus, atsižvelgiant į prieštaravimo priežastis. Komisija kuo greičiau priima naują deleguotąjį aktą, kuriuo sudaromas bendro intereso projektų ir abipusio intereso projektų Sąjungos sąrašas.**

[21 straipsnis buvo išbrauktas]

21 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

Ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. Komisija paskelbia bendro intereso projektų **ir abipusio intereso projektų []** įgyvendinimo ataskaitą ir pateikia ją Europos Parlamentui ir Tarybai. Toje ataskaitoje įvertinama:

- a) pagal 3 straipsnį atrinktų bendro intereso projektų **ir abipusio intereso projektų []** planavimo, parengimo, jų objektų statybos ir perdavimo eksploatuoti pažanga ir, jeigu taikoma, įgyvendinimo vėlavimas ir kiti sunkumai, su kuriais susidurta;

- b) bendro intereso projektams **ir abipusio intereso projektams []** Sąjungos skirtos ir išmokėtos lėšos, palyginti su visa finansuojamų bendro intereso projektų verte;
- c) pagal 3 straipsnį atrinktų bendro intereso projektų **ir abipusio intereso projektų []** planavimo, parengimo, jų objektų statybos ir perdavimo eksploatuoti pažanga, padaryta siekiant integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius (**įskaitant jūros jėgaines**) ir sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;

[]

- d) elektros energijos ir **atsinaujinančiųjų išteklių ar mažo anglies dioksido kiekio dujų, įskaitant** vandenilį, sektorių atveju – jungčių tarp valstybių narių didinimas, atitinkama energijos kainų raida ir tinklo sistemos trikties atvejų skaičius, jų priežastys ir su jais susijusios ekonominės sąnaudos;
- e) su leidimų išdavimo procesu ir visuomenės dalyvavimu susiję klausimai, ypač:
 - i) vidutinė ir ilgiausia bendra leidimų bendro intereso projektams **ir abipusio intereso projektams []** išdavimo proceso trukmė, įskaitant kiekvieno procedūros iki paraiškos pateikimo etapo trukmę, palyginti su 10 straipsnio 5 dalyje nurodytiems pradiniais svarbiausiems etapams numatytus terminus;
 - ii) pasipriešinimo bendro intereso projektams **ir abipusio intereso projektams []** lygis, visų pirma vykstant viešoms konsultacijoms raštu pateiktų prieštaravimų skaičius ir teisinėmis priemonėmis grindžiamų veiksmų skaičius;
 - iii) geriausios ir naujoviškos praktikos, susijusios su suinteresuotųjų subjektų įtraukimu, apžvalga [];

- iv) geriausios ir naujoviškos praktikos, susijusios su poveikio aplinkai mažinimu, įskaitant prisitaikymą prie klimato kaitos, per leidimų išdavimo procesą ir projektų įgyvendinimą, apžvalga;
- v) 8 straipsnio 3 dalyje nurodytų schemų veiksmingumas atsižvelgiant į 10 straipsnyje nustatytų terminų laikymąsi;
- g) su reguliavimo priemonėmis susiję klausimai, ypač:
 - i) bendro intereso projektų, dėl kurių pagal 16 straipsnį priimtas tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo sprendimas, skaičius;
 - ii) **bendro intereso projektų, kuriems pagal 17 straipsnį suteiktos konkrečios paskatos, skaičius ir tipas;**
- h) šio reglamento veiksmingumas siekiant prisidėti prie 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslų įgyvendinimo ir [] siekiant iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą.

22 straipsnis

Informavimas ir viešinimas

Komisija sukuria ir prižiūri plačiai visuomenei internetu lengvai prieinamą skaidrumo platformą. Platforma reguliariai atnaujinama įtraukiant informaciją iš 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų ir 9 straipsnio 7 dalyje nurodytos interneto svetainės. Platformoje pateikiama ši informacija:

- a) bendro pobūdžio atnaujinama informacija, įskaitant geografinę informaciją, apie kiekvieną bendro intereso projektą;
- b) kiekvieno bendro intereso projekto **ir abipusio intereso projekto** [] įgyvendinimo planas, nurodytas 5 straipsnio 1 dalyje; jis turi būti pateiktas taip, kad bet kuriuo metu būtų galima įvertinti įgyvendinimo pažangą;

- c) pagrindinė numatoma projektų nauda ir sąnaudos, neįtraukiant neskelbtinos komercinės informacijos;
- d) Sąjungos sąrašas;
- e) kiekvienam bendro intereso projektui Sąjungos skirtos ir išmokėtos lėšos;
- f) **nuorodos į 9 straipsnyje nurodytus nacionalinius procedūrų vadovus;**
- g) **esami jūros baseino tyrimai ir kiekvieno prioritetinio jūros jėgainių tinklo koridoriaus planai, nedarant poveikio jokioms intelektinės nuosavybės teisėms.**

23 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Šis reglamentas nedaro poveikio Komisijos sprendimams skirti finansinę pagalbą, pratęsti jos teikimą ar ją pakeisti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1316/2013².

Bendro intereso projektams, kurių leidimų išdavimo procesas yra pradėtas ir dėl kurių projekto rengėjas pateikė paraišką iki 2013 m. lapkričio 16 d., III skyriaus nuostatos netaikomos.

24 straipsnis

Pereinamasis laikotarpis

1. **Pereinamuoju laikotarpiu, vandeniliui pritaikyta infrastruktūra, konvertuota iš gamtinėms dujoms skirtos infrastruktūros, patenkanti į II priedo 3 punkte nurodytą energetikos infrastruktūros kategoriją, galėtų būti naudojama iš anksto nustatytam vandenilio ir gamtinių dujų arba biometano mišiniui transportuoti ar saugoti.**

² 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo įsteigiama Europos infrastruktūros tinklų priemonė, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010 (OL L 348, 2013 12 20, p. 129).

2. **Pereinamuoju laikotarpiu projekto rengėjai glaudžiai bendradarbiauja projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, siekiant užtikrinti kaimyninių tinklų sąveiką.**
3. **Šis pereinamasis laikotarpis baigiasi 2029m. gruodžio 31 d., o tinkamumo gauti Sąjungos finansinę pagalbą pagal 18 straipsnį laikotarpis baigiasi 2027 m. gruodžio 31 d. Projekto rengėjas įrodo, kaip iki šio pereinamojo laikotarpio pabaigos 1 dalyje nurodyta infrastruktūra iš gamtinėms dujoms skirtos infrastruktūros virs vandeniliui pritaikyta infrastruktūra, kaip nustatyta II priedo 3 punkte, taip pat kaip bus padidintas vandenilio naudojimas, kurio galima pasiekti pereinamuoju laikotarpiu. Šis įrodymas apima iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamo arba mažo anglies dioksido kiekio vandenilio pasiūlos ir paklausos vertinimą, taip pat išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo, pasiekto įgyvendinant projektą, apskaičiavimą.**
4. **Vertindamos galimus projektus, patenkančius į šio straipsnio taikymo sritį, grupės ir Komisija užtikrina, kad jie būtų parengti atsižvelgiant į tikslą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos sukurti vandeniliui pritaikytą infrastruktūrą ir jais nebūtų pratęstas gamtinių dujų naudojimo laikotarpis, ir kad būtų užtikrinta kaimyninių tinklų sąveika tarpvalstybiniu mastu.**

25 straipsnis

Nukrypti leidžianti nuostata

1. **Nukrypstant nuo 3 straipsnio, 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktų, 4 straipsnio 5 dalies, 16 straipsnio 3 dalies a punkto ir I, II, III PRIEDŲ, Kipro ir Maltos, kuriuose dar nėra jungties su transeuropiniu dujų tinklu, atveju vystomi arba planuojami projektai, kuriems suteiktas bendro intereso projekto statusas pagal Reglamentą (ES) 347/2013 ir kurių reikia siekiant užtikrinti nuolatinį Kipro ir Maltos sujungimą su transeuropiniu dujų tinklu, išlaiko savo bendro intereso projekto statusą pagal šį reglamentą kartu su visomis atitinkamomis teisėmis ir pareigomis. Šiais projektais ateityje užtikrinamas gebėjimas patekti į naujas energijos rinkas, įskaitant vandenilį.**

2. Ši nukrypti leidžianti nuostata taikoma tol, kol visos valstybės narės bus tiesiogiai sujungtos su transeuropiniu dujų tinklu.

26 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 8 straipsnio 10 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

ENTSO-G kas dvejus metus priima ir paskelbia 3 dalies b punkte nurodytą visos Sąjungos tinklo plėtros planą. Visos Sąjungos tinklo plėtros plane aprašomas integruoto tinklo modeliavimas, įskaitant vandenilio tinklus, pateikiamas veiksmų prognozuojamais atvejais aprašas, Europos tiekimo adekvatumo prognozė ir sistemos atsparumo įvertinimas.

27 straipsnis

Direktyvos 2009/73/EB pakeitimas

Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalis papildoma v punktu:

„v) vykdyti [TEN-E reglamento (pasiūlymas COM(2020) 824)] 3 straipsnyje, 5 straipsnio 7 dalyje, 14, 15, 16 ir 17 straipsniuose nustatytas pareigas;“.

28 straipsnis

Direktyvos (ES) 2019/944 pakeitimas

Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalis papildoma zz punktu:

„zz) vykdyti [TEN-E reglamento (pasiūlymas COM(2020) 824)] 3 straipsnyje, 5 straipsnio 7 dalyje, 14, 15, 16 ir **17** straipsniuose nustatytas pareigas;“.

29 straipsnis

Reglamento (ES) 2019/943 pakeitimas

Reglamento (ES) 2019/943 48 straipsnio pirmas sakinyss pakeičiamas taip:

„Visos Sąjungos tinklo plėtros plane, nurodytame 30 straipsnio 1 dalies b punkte, aprašomas integruoto tinklo modeliavimas, veiksmų plano vystymas ir sistemos atsparumo įvertinimas. **Atitinkami modeliavimo įvesties parametrai, pavyzdžiui, prielaidos dėl kuro ar anglies kainų arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių įrengimo**, visiškai atitinka Europos išteklių adekvatumo vertinimą, parengtą pagal 23 straipsnį.

30 straipsnis

Reglamento (ES) 2019/942 pakeitimas

Reglamento (ES) 2019/942 11 straipsnio c ir d punktai pakeičiami taip:

- c) vykdo [TEN-E reglamento (pasiūlymas COM(2020) 824)] 5 straipsnyje, 11 straipsnio 2, 8, 9 ir 10 dalyse, 12, 13 ir **17** straipsniuose ir III priedo **2 skirsnyje** nustatytas pareigas;

- d) priima sprendimus dėl sąnaudų ir naudos analizės metodikų neesminių pakeitimų patvirtinimo pagal [TEN-E reglamento (pasiūlymas COM(2020) 824)] 11 straipsnio 6 dalį ir sprendimus dėl investicijų prašymų, įskaitant tarpvalstybinį sąnaudų paskirstymą, pagal to reglamento 16 straipsnio 6 dalį.“

3031 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 347/2013 panaikinamas nuo [2022 m. sausio 1 d.]. Šiuo reglamentu nesuteikiama jokių su Reglamento (ES) Nr. 347/2013 prieduose išvardytais projektais susijusių teisių.

32 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2022 m. sausio 1 d.

I PRIEDAS

ENERGETIKOS INFRASTRUKTŪROS PRIORITETINIAI KORIDORIAI IR SRITYS

1. PRIORITETINIAI ELEKTROS ENERGIJOS KORIDORIAI

- 1) Šiaurės–pietų elektros energijos jungtys Vakarų Europoje (angl. *NSI West Electricity*): jungtys tarp regiono valstybių narių ir su Viduržemio jūros regiono, įskaitant Iberijos pusiasalį, trečiosiomis valstybėmis, visų pirma siekiant integruoti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją, [] sustiprinti vidaus tinklo infrastruktūrą, paskatinti regiono rinkos integraciją **ir nutraukti Airijos izoliaciją**.

Susijusios valstybės narės: Airija, Austrija, Belgija, **Danija**, Ispanija, Italija, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija ir Vokietija.

- 2) Šiaurės–pietų elektros energijos jungtys Vidurio, Rytų ir Pietryčių Europoje (angl. *NSI East Electricity*): jungtys ir vidaus linijos šiaurės–pietų ir rytų–vakarų kryptimis, siekiant baigti kurti vidaus rinką, [] integruoti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją **ir nutraukti Kipro izoliaciją**.

Susijusios valstybės narės: Austrija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Italija, Kipras, Kroatija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Vengrija ir Vokietija.

- 3) Baltijos energijos rinkos elektros energijos jungčių planas (angl. *BEMIP Electricity*): jungtys tarp valstybių narių ir vidaus linijų Baltijos regione, siekiant skatinti rinkos integraciją, kartu integruojant didėjančią atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį regione.

Susijusios valstybės narės: Danija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Suomija, Švedija ir Vokietija.

2. PRIORITETINIAI JŪROS JĖGAINIŲ TINKLO KORIDORIAI

- 4) Jėgainių Šiaurės jūrose tinklas (angl. NSOG): integruoto elektros tinklo jūroje plėtra ir atitinkamos jungtys Šiaurės jūroje, Airijos jūroje, **Keltų jūroje**, Lamanšo sąsiauryje, Baltijos jūroje ir gretimuose vandenyse, kad iš atsinaujinančiųjų jūros energijos išteklių pagaminta elektros energija būtų transportuojama į vartojimo ir akumuliacijos centrus ir būtų padidinti tarpvalstybiniai elektros energijos mainai.

Susijusios valstybės narės: Airija, Belgija, Danija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija, Švedija ir Vokietija.

- 5) Baltijos energijos rinkos jūros jėgainių tinklo jungčių planas (angl. BEMIP Offshore): integruoto elektros energijos tinklo jūroje plėtra ir susijusios jungtys Baltijos jūroje ir kaimyniniuose vandenyse, siekiant iš atsinaujinančiųjų jūros energijos išteklių pagamintą elektros energiją perduoti vartojimo ir saugojimo centrams ir padidinti tarpvalstybinius elektros energijos mainus.

Susijusios valstybės narės: Danija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Suomija, Švedija ir Vokietija.

- 6) Pietų–vakarų [] jūros jėgainių tinklas: integruoto elektros energijos tinklo jūroje plėtra ir susijusios jungtys linijos Viduržemio jūroje (**įskaitant Kadiso įlanką**), [] ir kaimyniniuose vandenyse, siekiant iš atsinaujinančiųjų jūros energijos išteklių pagamintą elektros energiją perduoti vartojimo ir saugojimo centrams ir padidinti tarpvalstybinius elektros energijos mainus.

Susijusios valstybės narės: [] Prancūzija, **Graikija**, Italija, Malta, [] **Portugalija** [] ir Ispanija.

- 7) Pietų–rytų [] jūros jėgainių tinklas: integruoto elektros energijos tinklo jūroje plėtra ir susijusios jungtys linijos [] **Viduržemio jūroje, Juodojoje jūroje ir kaimyniniuose vandenyse**, siekiant iš atsinaujinančiųjų jūros energijos išteklių pagamintą elektros energiją perduoti vartojimo ir saugojimo centrams ir padidinti tarpvalstybinius elektros energijos mainus.

Susijusios valstybės narės: **Bulgarija, Graikija, Italija, Kipras, Kroatija, Rumunija ir Slovėnija.**

- 8) (remiantis pirminiu 7 punktu) **Atlanto vandenyno []** jūros jėgainių tinklas: integruoto elektros energijos tinklo jūroje plėtra ir susijusios jungtys Šiaurės Atlanto vandenyne, siekiant iš atsinaujinančių jūros energijos išteklių pagamintą elektros energiją perduoti vartojimo ir saugojimo centrams ir padidinti tarpvalstybinius elektros energijos mainus.

Susijusios valstybės narės: Airija, Ispanija, Portugalija ir Prancūzija.

3. VANDENILIO IR ELEKTROLIZERIŲ PRIORITETINIAI KORIDORIAI

- 9) Vandenilio jungtys Vakarų Europoje (angl. HI West): vandenilio infrastruktūra, **įskaitant dujų infrastruktūros pritaikymą** naujoms paskirtims, sudaranti sąlygas sukurti integruotą vandenilio magistralę, **tiesiogiai arba netiesiogiai (per jungtį su [] trečiaja valstybe[])** jungiančią regiono šalis ir tenkinančią jų konkrečius vandenilio infrastruktūros poreikius, remiant visos ES vandenilio transporto tinklo sukūrimą.

Elektrolizeriai: elektros energijos gamybos dujoms gaminti skirtų prietaikų diegimo rėmimas, kad būtų galima sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir prisidėti prie saugaus, efektyvaus ir patikimo sistemos eksploatavimo bei pažangaus energetikos sistemos integravimo. Susijusios valstybės narės: Airija, Austrija, Belgija, **Čekija**, Danija, Ispanija, Italija, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija ir Vokietija.

- 10) Vandenilio jungtys Vidurio Rytų ir Pietryčių Europoje (angl. HI East): vandenilio infrastruktūra, **įskaitant dujų infrastruktūros pritaikymą** naujoms paskirtims, sudaranti sąlygas sukurti integruotą vandenilio magistralę, **tiesiogiai arba netiesiogiai (per jungtį su [] trečiaja valstybe[])** jungiančią regiono šalis ir tenkinančią jų konkrečius vandenilio infrastruktūros poreikius, remiant visos ES vandenilio transporto tinklo sukūrimą.

Elektrolizeriai: elektros energijos gamybos dujoms gaminti skirtų prietaikų diegimo rėmimas, kad būtų galima sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir prisidėti prie saugaus, efektyvaus ir patikimo sistemos eksploatavimo bei pažangaus energetikos sistemos integravimo. Susijusios valstybės narės: Austrija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Italija, Kipras, Kroatija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Vengrija ir Vokietija.

- 11) Baltijos energijos rinkos vandenilio jungčių planas (angl. BEMIP Hydrogen): vandenilio infrastruktūra, **įskaitant dujų infrastruktūros pritaikymą** naujoms paskirtims, sudaranti sąlygas sukurti integruotą vandenilio magistralę, **tiesiogiai arba netiesiogiai (per jungtį su [] trečiaja valstybe[])** jungiančią regiono šalis ir tenkinančią jų konkrečius vandenilio infrastruktūros poreikius, remiant visos ES vandenilio transporto tinklo sukūrimą.

Elektrolizeriai: elektros energijos gamybos dujoms gaminti skirtų prietaikų diegimo rėmimas, kad būtų galima sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir prisidėti prie saugaus, efektyvaus ir patikimo sistemos eksploatavimo bei pažangaus energetikos sistemos integravimo. Susijusios valstybės narės: Danija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Suomija, Švedija ir Vokietija.

4. PRIORITETINĖS TEMINĖS SRITYS

- 12) Pažangiųjų elektros tinklų diegimas: pažangiųjų tinklų technologijų taikymas visoje Sąjungoje, siekiant veiksmingai integruoti visų prie elektros tinklo prisijungusių naudotojų elgseną ir veiksmus, visų pirma didelių atsinaujinančiųjų išteklių ar decentralizuotųjų energijos išteklių elektros energijos kiekių gamybą ir atsaką į vartotojų poreikius.

Susijusios valstybės narės: visos.

- 13) Tarpvalstybinis anglies dioksido tinklas: anglies dioksido transportavimo **ir saugojimo** infrastruktūros tarp valstybių narių **ir su kaimyninėmis trečiosiomis valstybėmis** kūrimas, siekiant sukurti anglies dioksido surinkimo ir saugojimo, **taip pat CO₂ [] panaudojimo sintetiniams dujiniam degalams sistemą, kuri padėtų galutinai neutralizuoti anglies dioksidą.**

Susijusios valstybės narės: visos.

- 14) Pažangieji dujų tinklai: pažangiųjų dujų tinklų technologijų taikymas visoje Sąjungoje, siekiant veiksmingai integruoti mažo anglies dioksido kiekio **ir visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių** dujų išteklių daugumą į dujų tinklą, remti novatoriškų **skaitmeninių ir kitokių** tinklo valdymo sprendimų diegimą ir sudaryti palankesnes sąlygas pažangiam energetikos sektoriaus integravimui ir reguliavimui apkrova, **taip pat atlikti būtinus fizinius atnaujinimus, kad būtų integruotos mažo anglies dioksido kiekio ir visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių dujos.**

Susijusios valstybės narės: visos.

II PRIEDAS

ENERGETIKOS INFRASTRUKTŪROS KATEGORIJOS

Siekiant įgyvendinti I priede išvardytus energetikos infrastruktūros prioritetus, plėtotina šių kategorijų energetikos infrastruktūra:

- 1) elektros energijos sektoriuje:
 - a) **bet kokia fizinė įranga, skirta elektros energijai transportuoti aukštos ir labai aukštos įtampos linijomis, įskaitant aukštos įtampos orines perdavimo linijas, atsižvelgiant į vidaus linijas valstybėse narėse (įskaitant jungtis tarp salų) ir jungtis tarp valstybių narių, [] jei jos suprojektuotos 220 kV arba aukštesnei įtampai, ir požeminiai bei povandeniniai perdavimo kabeliai, jei jie suprojektuoti 150 kV ar aukštesnei įtampai; Mažose atskirose sistemose ir kai kuriose valstybėse narėse (jeigu taikyti ir pagrįsta) įtampos ribos gali būti sumažintos iki didžiausios sistemoje naudojamos įtampos;**
 - b) **energijos kaupimo įrenginiai elektros energijos sistemoje, [] naudojami elektrai nuolat arba laikinai akumuliuoti antžeminiuose arba požeminiuose įrenginiuose arba geologiniuose objektuose, jeigu jie yra tiesiogiai sujungti su aukštos įtampos elektros perdavimo linijomis ir skirstomosiomis linijomis, skirtomis 110 kV ar aukštesnei įtampai. Mažose atskirose sistemose ir kai kuriose valstybėse narėse (jei taikytina ir pagrįsta) įtampos ribos gali būti sumažintos iki didžiausios sistemoje naudojamos įtampos;**
 - c) bet kokia įranga ar įrenginiai, būtini saugiam, patikimam ir veiksmingam a ir b punktuose apibrėžtų sistemų veikimui užtikrinti, įskaitant visų lygių įtampos ir pastočių apsaugos, stebėjimo ir kontrolės sistemas;

- d) **pažangieji elektros tinklai: bet kokia įranga ar įrenginiai, skaitmeninės** sistemos ir komponentai, integruojantys IRT per veikiančias skaitmenines platformas, valdymo sistemas ir jutiklių technologijas perdavimo ir vidutinės **bei aukštos** įtampos skirstymo tinklo lygmenimis, siekiant veiksmingesnio ir pažangesnio elektros energijos perdavimo ir skirstymo tinklo, didesnio pajėgumo integruoti naujas gamybos, kaupimo ir vartojimo formas ir sudarant palankesnes sąlygas naujiems verslo modeliams bei rinkos struktūroms;
- e) bet kuri a punkte nurodytai kategorijai priskiriama įranga ar įrenginiai, turintys dvejopą funkciją: jungtis ir [] jūros jėgainių [] **tinklų sujungimo sistema**, kurią sudaro jūroje esantys elektros energijos gamybos objektai į dvi ar daugiau [] **valstybių narių ir trečiųjų valstybių, dalyvaujančių bendro intereso projektuose ir abipusio intereso projektuose, įskaitant žemynines valstybes nares, []** taip pat bet kokia gretima jūroje esanti įranga ar įrenginiai, būtini saugiam, patikimam ir veiksmingam sistemų veikimui užtikrinti, įskaitant apsaugos, stebėjimo ir kontrolės sistemas ir būtinąs pastotes, jei jos taip pat užtikrina technologijų sąveikumą, *inter alia*, skirtingų technologijų tarpusavio suderinamumą (atsinaujinančiųjų išteklių energijos jūros jėgainių tinklai). **Be to, apima šios įrangos diegimą sausumoje ir vidaus tinklo stiprinimą, reikalingą tinkamam ir patikimam perdavimo tinklui užtikrinti ir jūroje pagamintai elektros energijai tiekti į žemynines valstybes []**;

2) pažangiųjų dujų tinklų sektoriuje:

bet kuri iš toliau išvardytos įrangos ar bet kurie iš toliau išvardytų įrenginių, kuriais siekiama sudaryti sąlygas ir palengvinti mažo anglies dioksido kiekio **ir visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių** dujų (įskaitant biometaną ar vandenilį) **daugeto** integravimą į **dujų** tinklą: skaitmeninės sistemos ir komponentai, integruojantys IRT, valdymo sistemas ir jutiklių technologijas, kad būtų galima vykdyti interaktyvią ir pažangią dujų gamybos, perdavimo, skirstymo, **saugojimo** ir vartojimo dujų tinkle stebėseną, matavimą, kokybės kontrolę ir valdymą. Be to, tokie projektai taip pat gali apimti įrangą, kurią įrengus galima užtikrinti srautus priešinga kryptimi nuo skirstymo iki perdavimo lygio ir atlikti atitinkamus būtinus **fizinius** esamo tinklo patobulinimus, **kad būtų integruotos mažo anglies dioksido kiekio ir visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių dujos**;

3) vandenilio sektoriuje:

- a) vandeniliui transportuoti skirti perdavimo vamzdynai, kuriais skaidriai ir nediskriminuojant suteikiama prieiga daugeliui tinklo naudotojų ir kuriuos daugiausia sudaro aukšto slėgio vandenilio vamzdynai [];
- b) [] saugyklos, sujungtos su a punkte nurodytais aukšto slėgio vandenilio vamzdynais;
- c) suskystinto vandenilio arba vandenilio, įterpto į kitas chemines medžiagas, priėmimo, laikymo ir pakartotinio dujinimo arba slėgio mažinimo įrenginiai, naudojami, **kai taikytina**, siekiant įleisti vandenilį į tinklą;
- d) bet kokia įranga ar įrenginiai, būtini tam, kad vandenilio sistema veiktų saugiai, patikimai ir veiksmingai arba kad būtų užtikrintas pajėgumas transportuoti abiem kryptimis, įskaitant kompresorines **ir suskystinimo stotis**;

- e) **bet kokia įranga ar įrenginiai, sudarantys galimybes naudoti vandenilį arba vandenilinį kurą transporto sektoriuje TEN-T[] pagrindiniame tinkle.**

Bet kuri [] išvardyta infrastruktūra gali būti naujai įrengta infrastruktūra arba **vandeniliui pritaikyta infrastruktūra, konvertuota iš gamtinėms dujoms skirtos infrastruktūros []** arba jų derinys;

[]

[]

- 4) elektrolizerių sektoriuje:

- a) elektrolizeriai: i) [] **kurie projekte [] sudaro bent [] 100 MW galios,**
ii) **atsinaujinančiųjų išteklių arba mažo anglies dioksido kiekio vandenilio, visų pirma iš atsinaujinančiųjų išteklių,** gamyba atitinka reikalavimą sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų būvio ciklą 70 proc., palyginti su lyginamuoju 94 g Co_{2e} / MJ iškastiniu kuru []. Per gyvavimo ciklą sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 28 straipsnio 5 dalyje nurodytą metodiką arba taikant ISO 14067 arba ISO 14064-1. **Į išmetamą ŠESD kiekį per gyvavimo ciklą turi būti įtrauktas netiesioginis išmetimas.** Kiekybinis išmetamo ŠESD kiekio sumažinimas per gyvavimo ciklą tikrinamas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnį, kai taikoma, arba jį tikrina nepriklausoma trečioji šalis, ir iii) taip pat atlieka su tinklu susijusią funkciją, **visų pirma siekiant bendro sistemos lankstumo ir bendro elektros energijos ir vandenilio tinklų sistemos veiksmingumo;**
- b) susijusi įranga;

5) anglies dioksido sektoriuje:

- a) specialūs vamzdynai, išskyrus gavybos proceso vamzdynų tinklą, naudojami anglies dioksidui transportuoti daugiau nei iš vieno šaltinio, [] skirti nuolatiniam geologiniam anglies dioksido saugojimui pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB³;
- b) anglies dioksido suskystinimo ir [] saugojimo įrenginiai ketinant jį transportuoti toliau. **Nedarant poveikio toms valstybėms narėms, kuriose geologinis CO₂ saugojimas draudžiamas, tai taip pat [] apima geologinėse formacijose įrengtą infrastruktūrą, naudojamą nuolatiniam geologiniam anglies dioksido saugojimui, neįtraukiant CO₂ naudojimo veiksmingesnei angliavandenilių gavybai, pagal Direktyvą 2009/31/EB ir su tuo susijusius paviršiaus bei įleidimo įrenginius. Geologinio saugojimo infrastruktūra, taikytina šiam reglamentui, apima tik su tuo susijusius paviršiaus bei įleidimo įrenginius, kurie reikalingi siekiant sudaryti sąlygas tarpvalstybiniam CO₂ transportavimui ir saugojimui;**
- c) bet kokia įranga ar įrenginys, būtini tinkamam, saugiam ir veiksmingam atitinkamos sistemos eksploatavimui, įskaitant apsaugos, stebėjimo ir kontrolės sistemas.

³ OL L 140, 2009 6 5, p. 114.

III PRIEDAS

REGIONINIAI PROJEKTŲ SĄRAŠAI []

1. GRUPIŲ TAISYKLĖS

- 1) Nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijai priklausančios energetikos infrastruktūros atveju kiekvieną grupę sudaro atitinkamai valstybių narių, nacionalinių reguliavimo institucijų, PSO, taip pat Komisijos, Agentūros, **ES SSO subjekto** ir ENTSO-E arba ENTSO-G atstovai [] [] [].

Kitų energetikos infrastruktūros kategorijų atveju kiekvieną grupę sudaro valstybių narių atstovai, projektų rengėjai, susiję su kiekvienu iš atitinkamų I priede nurodytų prioritetų, ir Komisija [].

- 2) Priklausomai nuo į Sąjungos sąrašą pretenduojančių projektų skaičiaus, regioninės infrastruktūros trūkumų ir rinkos pokyčių, grupės ir sprendimus priimančios grupių organai prireikus gali pasidalyti, susijungti arba posėdžiauti būdami skirtingų sudėčių, kad aptartų visoms grupėms bendrus arba tik tam tikriems regionams aktualius klausimus. Tai gali būti klausimai, susiję su tarpreregioniniu suderinimu arba į preliminarinius regioninius sąrašus įtrauktų pasiūlytų projektų skaičiumi, kuris gali tapti pernelyg didelis.
- 3) Kiekviena grupė organizuoja savo darbą atsižvelgdama į regioninio bendradarbiavimo pastangas pagal Direktyvos (ES) 2019/944 61 straipsnį, Direktyvos 2009/73/EB 7 straipsnį, Reglamento (ES) 2019/943 34 straipsnį ir Reglamento (EB) Nr. 715/2009 12 straipsnį ir kitas esamas regioninio bendradarbiavimo struktūras.

- 4) Kiekviena grupė pakviečia projekto, kuris gali būti atrinktas bendro intereso projektu, rengėjus, taip pat nacionalinių administracijų, reguliavimo institucijų ir PSO atstovus iš trečiųjų valstybių, kai tai tinkama siekiant įgyvendinti I priede nustatytus atitinkamus prioritetinius **koridorius ir temines sritis**. Sprendimas pakviesti trečiųjų valstybių atstovus priimamas bendru sutarimu.
- 4a) Kiekviena I priedo 2 dalyje nurodytų koridorių grupė atitinkamai pakviečia žemyninių valstybių narių, kompetentingų institucijų, nacionalinių reguliavimo institucijų, PSO atstovus ir projekto, kuris gali būti atrinktas bendro intereso projektu, rengėjus.**
- 5) Kiekviena grupė prireikus kviečia atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, atstovaujančias organizacijas, **įskaitant atstovus iš trečiųjų valstybių**, ir, kai manoma, kad tai tikslinga, tiesiogiai suinteresuotuosius subjektus, kad jie **pristatytų savo konkrečias ekspertines žinias**, įskaitant gamintojus, skirstymo sistemos operatorius, tiekėjus, vartotojus ir **ES įsisteigusias** aplinkos apsaugos organizacijas. Grupė gali rengti svarstymus ar konsultacijas, jeigu jai to reikia vykdant savo užduotis.
- 6) Kalbant apie grupių posėdžius, Komisija suinteresuotiesiems subjektams prieinamoje platformoje skelbia vidaus taisykles, atnaujintą organizacijų narių sąrašą, reguliariai atnaujinamą informaciją apie darbo eigą, posėdžių darbotvarkes ir posėdžių protokolus, jei tokių yra. Grupių sprendimus priimančių organų svarstymai ir projektų eiliškumas pagal 4 straipsnio 5 dalį yra konfidencialūs. **Visi sprendimai dėl regioninių grupių veiklos ir darbo priimami bendru sutarimu.**
- 7) Komisija, agentūra ir grupės siekia skirtingų grupių veiklos suderinamumo. Tuo tikslu Komisija ir Agentūra prireikus užtikrina, kad atitinkamos grupės keistųsi informacija apie visą tarpregioninės svarbos darbą.
- 8) Nacionalinių reguliavimo institucijų ir Agentūros dalyvavimas grupėse netrukdo siekti įgyvendinti šiame reglamente arba Direktyvos (ES) 2019/944 58, 59 ir 60 straipsniuose ir Direktyvos 2009/73/EB 40 ir 41 straipsniuose arba Reglamente (ES) 2019/942 nustatytus tikslus ir pareigas.

2. REGIONINIŲ SĄRAŠŲ SUDARYMO PROCESAS

- 1) Projekto, kuris gali būti pripažintas bendro intereso projektu **arba abipusio intereso** projektu, rengėjai, pageidaujantys, kad [] būtų suteiktas **kurio nors** [] projekto statusas, grupei pateikia prašymą projektą atrinkti kaip bendro intereso projektą **arba abipusio intereso** projektą, pateikdami:
 - a) jų projektų indėlio įgyvendinant I priede nurodytus prioritetus įvertinimą;
 - b) analizę, kaip projektas atitinka 4 straipsnyje apibrėžtus atitinkamus kriterijus;
 - c) projektų, kurių brandos lygis yra pakankamas, atveju – konkretaus projekto sąnaudų ir naudos analizę, grindžiamą metodika, kurią pagal 11 straipsnį parengė ENTSO-E arba ENTSO-G;
 - d) **abipusio intereso projektų atveju – tiesiogiai paveiktų šalių vyriausybių paramos laiškus, kuriuose pareiškama jų parama projektui arba kitus neprivalomus susitarimus; []**
 - e) visą kitą projektui įvertinti svarbią informaciją.

Ši informacija pateikiama atitinkamos regioninės grupės sprendimus priimančiam organui, nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir ENTSO.
- 2) Visi gavėjai užtikrina slaptos komercinės informacijos konfidencialumą.
- 3) II priedo 1 punkto a, b, c ir e papunkčiuose nurodytoms kategorijoms priskiriami siūlomi bendro intereso elektros energijos perdavimo ir kaupimo projektai yra įtraukti į naujausią turimą elektros energijos sektoriaus visos Sąjungos **DMTPP** [], kurį pagal Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnį parengė ENTSO-E. II priedo 1 punkto e papunktyje nurodytoms kategorijoms priskiriami siūlomi bendro intereso elektros energijos perdavimo ir kaupimo projektai yra projektai, kurie yra pagrįsti 14 straipsnio 2 dalyje nurodyta integruoto jūros jėgainių tinklo plėtra **bei tinklo sustiprinimais** [] ir yra su **jais** suderinami.

- 4) Nuo 2024 m. sausio 1 d. II priedo 3 punkte nurodytoms kategorijoms priskiriami siūlomi bendro intereso vandenilio projektai yra įtraukti į naujausią turimą dujų sektoriaus visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planą [].
- 5) Ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d. ir vėliau dėl kiekvieno visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros plano ENTSO-E ir ENTSO-G paskelbia atnaujintas gaires dėl projektų įtraukimo į 3 ir 4 punktuose nurodytus atitinkamus visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planus, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos ir proceso skaidrumas [].

ENTSO-E ir ENTSO-G konsultuojasi su Komisija ir Agentūra dėl savo atitinkamų gairių dėl projektų įtraukimo į visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planus projektų ir tinkamai atsižvelgia į Komisijos ir Agentūros rekomendacijas prieš paskelbdami galutines gaires.

- 6) II priedo 5 punkte nurodytai kategorijai priskiriami siūlomi anglies dioksido transportavimo projektai pateikiami kaip bent dviejų valstybių narių parengto tarpvalstybinio anglies dioksido transportavimo ir saugojimo infrastruktūros plėtros plano, kurį atitinkamos valstybės narės arba tų valstybių narių paskirti subjektai pateikia Komisijai, dalis.
- 7) **Atrankos kriterijų taikymas**
- a) **ENTSO-E [] ir ENTSO-G [] grupei pateikia vertinimo metodiką, kurią jie taiko vertindami DMTTP atrankos kriterijus;**

b) **projektų, kurie priklauso nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijai [], atveju nacionalinės reguliavimo institucijos ir prireikus Agentūra, kai įmanoma, vykdydamos regioninį bendradarbiavimą pagal Direktyvos (ES) 2019/944 61 straipsnį ir Direktyvos 2009/73/EB 7 straipsnį, tikrina, ar kriterijai ir sąnaudų ir naudos analizės metodika taikomi nuosekliai, ir įvertina jų tarpvalstybinę svarbą. Savo vertinimą jos pateikia grupei. Komisija užtikrins, kad 4 straipsnyje ir IV priede nurodyti kriterijai ir metodikos būtų taikomi suderintai, siekiant užtikrinti nuoseklumą tarp regioninių grupių.**

- 8) **[] Visų kitų projektų atveju Komisija įvertina, kaip taikomi 4 straipsnyje nustatyti kriterijai. Komisija taip pat atsižvelgia į galimybę ateityje išplėsti taikymo sritį, įtraukiant į jas kitas valstybes nares. Komisija savo vertinimą pateikia grupei. Grupę sudaro valstybių narių, nacionalinių reguliavimo institucijų, PSO, taip pat Komisijos, Agentūros ir ENTSO-E arba ENTSO-G atstovai, projekto rengėjai, priklausomai nuo to, kas aktualu. Projektų, kai teikiama paraiška dėl abipusio intereso projekto statuso, atveju kviečiami trečiųjų valstybių atstovai ir reguliavimo institucijos.**
- 9) **Valstybių narių nuomonės ir patvirtinimai: kiekviena valstybė narė, su kurios teritorija siūlomas projektas nėra susijęs, bet kuriai projektas gali turėti potencialų grynąjį teigiamą poveikį arba galimą reikšmingą poveikį, pavyzdžiui, aplinkai arba jos teritorijoje esančios energetikos infrastruktūros eksploatavimui, gali pateikti grupei nuomonę, nurodydama klausimus, kurie jai kelia susirūpinimą. Kiekvieną atskirą pasiūlymą dėl bendro intereso ir (arba) abipusio intereso projekto turi patvirtinti valstybės narės, su kurių teritorija tas projektas yra susijęs; jei valstybė narė nepatvirtina projekto, ji atitinkamai grupei nurodo tokio sprendimo priežastis.**

- 10) [] Grupei priklausančios valstybės narės prašymu grupė išnagrinėja pagrįstas priežastis, dėl kurių valstybė pagal 3 straipsnio 3 dalį nepatvirtina bendro intereso projekto arba su jos teritorija susijusio abipusio intereso projekto. **Grupė įvertina ir užtikrina, kad būtų taikomas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, atsižvelgiant į regioninės infrastruktūros poreikių nustatymą ir į kiekvieną iš galimų bendro intereso projektų arba abipusio intereso projektų. Šis vertinimas, be kita ko, apima paklausos valdymą, sprendimus, susijusius su rinkos susitarimais, skaitmeninių sprendimų diegimą, pastatų atnaujinimą, bet neapsiriboja jais. Grupė rekomenduos jų įgyvendinimą kaip prioritetinį sprendimą, kai manoma, kad jie ekonomiškai efektyvesni visai sistemai, nei naujos su pasiūla susijusios infrastruktūros statyba.**
- 11) **Eiliškumas:** grupė susitinka, kad išanalizuotų ir suklasifikuotų siūlomus projektus [], įvertintus pagal ankstesnius punktus, atsižvelgdama į reguliavimo institucijų vertinimą arba į Komisijos vertinimą dėl projektų, kurie nepriklauso nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijai. **Grupę sudaro regioninės grupės sprendimus priimančias organas ir nacionalinės reguliavimo institucijos. Svarstymai yra konfidencialūs.**
- 12) **ACER nuomonė:** grupių parengti nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijai priklausančių siūlomų projektų preliminarūs regioniniai sąrašai kartu su 9 punkte nurodytomis nuomonėmis pateikiami Agentūrai likus šešiams mėnesiams iki Sąjungos sąrašo patvirtinimo dienos. Preliminarius regioninius sąrašus ir pridedamas nuomones Agentūra įvertina per tris mėnesius nuo jų gavimo dienos. Agentūra pateikia nuomonę dėl preliminarinių regioninių sąrašų, ypač dėl nuoseklaus kriterijų taikymo ir sąnaudų ir naudos analizės visuose regionuose. Agentūros nuomonė priimama Reglamento (ES) 2019/942 22 straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka.
- 13) [] Jeigu, remiantis regioninių sąrašų **projektais** [] ir atsižvelgus į Agentūros nuomonę, bendras siūlomų [] projektų skaičius Sąjungos sąrašo viršytų valdomą skaičių, Komisija [] **rekomenduoja** kiekvienai atitinkamai grupei neįtraukti į **regioninį** [] sąrašą projektų, kuriuos atitinkama grupė įvertino žemiausioje vietoje pagal 4 straipsnio 5 dalyje nustatytą eiliškumą.

[] 14) [] Per vieną mėnesį nuo Agentūros nuomonės gavimo dienos kiekvienos grupės sprendimus priimančias organas, laikydamasis 3 straipsnio 3 dalies nuostatų ir remdamasis grupių pasiūlymu bei atsižvelgdamas į Agentūros nuomonę ir nacionalinių reguliavimo institucijų atliktą vertinimą, pateiktą pagal 7 punktą, arba į Komisijos atliktą pagal 8 punktą pasiūlytų projektų, kurie nepriklauso nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijai, vertinimą ir Komisijos rekomendaciją, kuria siekiama, kad bendras bendro intereso projektų skaičius nebūtų per didelis, visų pirma prie sienų, susijusių su konkuruojančiais arba galinčiais konkuruoti projektais, patvirtina galutinį regioninį siūlomų bendro intereso projektų ir abipusio intereso projektų sąrašą. Grupių sprendimus priimančiosios organai Komisijai pateikia galutinius regioninius sąrašus kartu su 9 punkte nurodytomis nuomonėmis.

[] Svarstymai yra konfidencialūs.

IV PRIEDAS

BENDRO INTERESO PROJEKTŲ IR ABIPUSIO INTERESO PROJEKTŲ KRITERIJAMS TAIKOMOS TAISYKLĖS IR RODIKLIAI

- 1) Didelį tarpvalstybinį poveikį turintis projektas – valstybės narės teritorijoje įgyvendinamas projektas, atitinkantis šias sąlygas:
 - a) įgyvendinant elektros energijos perdavimo projektą tinklo perdavimo pajėgumas arba komerciniams srautams skirtas pajėgumas prie tos valstybės narės sienos su viena ar keliomis kitomis valstybėmis narėmis padidėja, todėl tarpvalstybinio tinklo perdavimo pajėgumas prie tos valstybės narės sienos su viena ar keliomis kitomis valstybėmis narėmis padidėja bent 500 megavatų, palyginti su padėtimi, kai projekto objektas nebuvo perduotas eksploatuoti, **arba dėl projekto sumažėja nejungtinių sistemų energetinė izoliacija vienoje arba kelse valstybėse narėse;**
 - b) elektros energijos kaupimo projekte numatyta bent 225 MW įrengtoji galia ir kaupimo pajėgumas, leidžiantis per metus pagaminti 250 gigavatvalandžių grynąjį elektros energijos kiekį;
 - c) pažangiųjų elektros tinklų projektas yra skirtas aukštos ir vidutinės įtampos įrangai ir įrenginiams. Jame dalyvauja bent dviejų valstybių narių perdavimo sistemos operatoriai, perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai arba skirstymo sistemos operatoriai. Skirstymo sistemos operatoriai gali dalyvauti tik padedant bent dviejų valstybių narių perdavimo sistemos operatoriams, kurie yra glaudžiai susiję su projektu ir užtikrina sąveiką. Projektas apima bent 50 000 elektros energijos naudotojų, gamintojų, vartotojų ar gaminančių vartotojų ne mažiau kaip 300 gigavatvalandžių per metus, iš kurių bent 20 proc. gaunama iš kintamų atsinaujinančiųjų išteklių, naudojimo rajone. **Riba, susijusi su naudotojų skaičiumi ir vartojimo ribiniu tašku, netaikoma mažoms atskiroms sistemoms (kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2019/944);**

- d) vandenilio perdavimo projektas suteikia galimybę perduoti vandenilį per atitinkamų valstybių narių sienas arba bent 10 proc. padidinti esamus tarpvalstybinio vandenilio transportavimo pajėgumus dviejų valstybių narių pasienyje, palyginti su padėtimi prieš perduodant projekto objektą eksploatuoti, ir yra pakankamu mastu įsitikinama, kad projektas yra esminė planuojamo tarpvalstybinio vandenilio tinklo dalis, taip pat pateikiama pakankamai įrodymų apie esamus planus ir bendradarbiavimą su kaimyninėmis valstybėmis ir tinklo operatoriais;
- e) II priedo 3 punkte nurodytų vandenilio laikymo arba priėmimo įrenginių projektu siekiama tiesiogiai arba netiesiogiai aprūpinti bent dvi valstybes nares;
- f) elektrolizerių atveju projektu užtikrinama bent [] **100 MW projekto** įrengtoji galia ir [] **jis** suteikia tiesioginės arba netiesioginės naudos bent dviem valstybėms narėms;
- g) pažangiųjų dujų tinklų projekte dalyvauja perdavimo sistemos operatoriai, perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai arba skirstymo sistemos operatoriai iš bent dviejų valstybių narių. Skirstymo sistemos operatoriai gali dalyvauti tik padedant bent dviejų valstybių narių perdavimo sistemos operatoriams, kurie yra glaudžiai susiję su projektu ir užtikrina sąveiką.

- 2) Didelį tarpvalstybinį poveikį turintis abipusio intereso projektas yra projektas, atitinkantis šias sąlygas:
- a) II priedo 1 punkto a ir e papunkčiuose nurodytai kategorijai priskiriamų abipusio intereso projektų atveju projektu padidinamas tinklo perdavimo pajėgumas arba komerciniams srautams skirti pajėgumai prie tos valstybės narės sienos su viena ar daugiau trečiųjų valstybių ir pagal 4 straipsnio 3 dalyje išvardytus konkrečius kriterijus suteikiama daug naudos, **tiesiogiai arba netiesiogiai (per jungtį su trečiaja valstybe) bent vienai valstybei narei, kai projektu su trečiaja valstybe prisidedama prie konkretaus Europos prioritetinio koridoriaus arba srities įgyvendinimo, arba projektų grupės atveju – bent dviem valstybėms narėms.** Naudos valstybėms narėms apskaičiavimą atlieka ir skelbia ENTSO-E pagal visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planą;
 - b) II priedo 3 punkte nurodytai kategorijai priskiriamų abipusio intereso projektų atveju vandenilio projektas suteikia galimybę perduoti vandenilį per valstybės narės sieną su viena ar daugiau trečiųjų valstybių ir pagal 4 straipsnio 3 dalyje išvardytus konkrečius kriterijus suteikia daug naudos, **tiesiogiai arba netiesiogiai (per jungtį su trečiaja valstybe) bent vienai valstybei narei, kai projektu su trečiaja valstybe prisidedama prie konkretaus Europos prioritetinio koridoriaus arba srities įgyvendinimo, arba projektų grupės atveju – bent dviem valstybėms narėms.** Naudą valstybėms narėms ENTSO-G apskaičiuoja ir skelbia pagal visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planą;
 - c) II priedo 5 punkte nurodytai kategorijai priskiriamų abipusio intereso projektų atveju projektas gali būti naudojamas antropogeniniam anglies dioksidui transportuoti bent dviejose valstybėse narėse ir trečiojoje valstybėje.

- 3) II priedo 1 punkto a, b, c ir e papunkčiuose nurodytoms kategorijoms priskiriamų projektų atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:
- a) **atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos perdavimas pagrindiniams vartojimo centrams ir kaupimo objektams, kiekybiškai vertinamas pagal naujausią turimą elektros energijos sektoriaus visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planą, visų pirma:**
 - i) **elektros energijos perdavimo atveju apskaičiuojant elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pajėgumų (pagal technologiją, megavatais) kiekį, kuris yra prijungtas ir perduotas dėl projekto, palyginti su 2030 m. atitinkamoje valstybėje narėje planuojamais bendrais gamybos iš tų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumais pagal nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, kuriuos valstybės narės pateikė pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999⁴;**
 - ii) **arba elektros energijos kaupimo atveju – palyginant naujus projekto pajėgumus su visu esamu tos pačios kaupimo technologijos pajėgumu V priede apibrėžtame analizės rajone;**
 - b) **rinkos integracija, konkurencija ir sistemos lankstumas vertinami pagal naujausią turimą elektros energijos sektoriaus visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planą, visų pirma:**

⁴ **2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).**

- i) tarpvalstybinių projektų atveju apskaičiuojant poveikį tinklo perdavimo pajėgumui abiem elektros energijos srauto kryptimis, matuojamą pagal galios kiekį (megavatais) ir jų indėlį siekiant ne mažiau kaip 15 proc. jungčių lygio tikslo, projektų, turinčių didelį tarpvalstybinį poveikį, atveju – poveikį tinklo perdavimo pajėgumams pasienyje tarp atitinkamų valstybių narių, tarp atitinkamų valstybių narių ir trečiųjų valstybių arba atitinkamose valstybėse narėse, taip pat poveikį paklausos ir pasiūlos subalansavimui ir tinklo veiklai atitinkamose valstybėse narėse;
- ii) atliekant poveikio V priede apibrėžtam analizės rajonui vertinimą, susijusį su visos energetikos sistemos gamybos ir perdavimo sąnaudomis, taip pat rinkos kainų, nustatytų įgyvendinant projektą pagal skirtingus planavimo scenarijus, raida ir konvergencija, visų pirma atsižvelgiant į bendrajame pirmumo tvarkos sąraše atsiradusius pokyčius;

[]

- c) tiekimo saugumas, sąveikumas ir saugus sistemos eksploatavimas vertinami pagal naujausiame prieinamame elektros energijos sektoriaus visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros plane pateiktą analizę, visų pirma įvertinant projekto poveikį numatomam apkrovos netekimui V priede apibrėžtame analizės rajone, kiek tai susiję su gamybos ir perdavimo adekvatumu tipinių apkrovos laikotarpių atžvilgiu, atsižvelgiant į numatomus su klimatu susijusių ekstremalių oro sąlygų pokyčius ir jų poveikį infrastruktūros atsparumui. Kai taikytina, kiekybiškai vertinamas projekto poveikis nepriklausomai ir patikimai sistemos veikimo kontrolei ir paslaugoms.

4) II priedo 1 punkto d papunktyje nurodytai kategorijai priskiriamų projektų atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:

- a) tvarumo lygis : Šis kriterijus vertinamas įvertinant tinklų gebėjimą sujungti ir transportuoti kintamą atsinaujinančiųjų išteklių energiją;

- b) tiekimo saugumas : Šis kriterijus vertinamas pagal skirstymo ir (arba) perdavimo tinklų nuostolių lygį, elektros energijos tinklo komponentų naudojimo procentinę dalį (t. y. vidutinę apkrovą), tinklo komponentų prieinamumą (susijusius su planuojama ir neplanuota technine priežiūra) ir jų poveikį tinklo veikimui, pertrūkių trukmei ir dažnumui, įskaitant su klimatu susijusius sutrikimus;
- c) rinkos integracija : Šis kriterijus vertinamas įvertinant novatorišką sistemos eksploatavimo, **energetinės izoliacijos** ir sujungimo diegimą, taip pat kitų sektorių integravimo lygį ir naujų verslo modelių bei rinkos struktūrų diegimo palengvinimą;
- d) tinklo saugumas, lankstumas ir tiekimo kokybė : Šis kriterijus vertinamas įvertinant novatorišką požiūrį į sistemos lankstumą, kibernetinį saugumą, veiksmingą PSO ir SSO lygmens veikimą, pajėgumą įtraukti reguliavimą apkrova, kaupimą, energijos vartojimo efektyvumo priemones, ekonomiškai efektyvų skaitmeninių priemonių ir IRT naudojimą stebėsenos ir kontrolės tikslais, elektros energijos sistemos stabilumą ir įtampos kokybės rodiklius.

5) II priedo 3 punkte nurodytai kategorijai priskiriamas vandenilio atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:

- a) tvarumas vertinamas kaip projekto indėlis į: išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą įvairiose galutinio vartojimo srityse, pvz., pramonės ar transporto sektoriuose; lankstumą ir sezoninio kaupimo galimybes gaminant elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių; arba iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamo ir mažo anglies dioksido kiekio vandenilio integravimą **siekiant atsižvelgti į rinkos poreikius ir skatinti naudoti iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamą vandenilį;**
- b) rinkos integracija ir sąveikumas vertinami apskaičiuojant projekto pridėtinę vertę integruojant rinkos sritis, siekiant kainų konvergencijos ir bendro sistemos lankstumo;
- c) tiekimo saugumas ir lankstumas vertinami apskaičiuojant projekto papildomą vertę siekiant vandenilio tiekimo atsparumo, įvairovės ir lankstumo;
- d) konkurencija vertinama pagal projekto indėlį įvairinant tiekimą, įskaitant prieigos prie vietinių vandenilio tiekimo šaltinių palengvinimą.

6) II priedo 2 punkte nurodytai kategorijai priskiriamų pažangiųjų dujų tinklų projektų atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:

- a) tvarumo lygis vertinamas įvertinant į dujų tinklą integruotų atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido kiekio dujų dalį, susijusį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimą siekiant mažinti bendrą sistemos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir tinkamai nustatant nuotėkį;
- b) tiekimo kokybė ir saugumas vertinami įvertinant patikimai prieinamos dujų pasiūlos ir didžiausios paklausos santykį, importo, kurį pakeitė vietinės atsinaujinančiosios ir mažo anglies dioksido kiekio dujos, dalį, sistemos eksploatavimo stabilumą, pertrūkių trukmę ir dažnumą vienam vartotojui;

- c) **sąlygų lankstumo paslaugoms, tokioms kaip reguliavimas apkrova ir kaupimas**, sudarymas pažangios energetikos sektoriaus integraciją palengvinimu **sukuriant sąsajas su kitais energijos nešikliais ir sektoriais**, vertinamu įvertinant sutaupyta sąnaudas sujungtais energetikos sektoriais ir sistemomis, pvz., šilumos ir elektros energijos sistema, transportu ir pramonė.
- 7) II priedo 4 punkte nurodytai kategorijai priskiriamų elektrolizerių projektų atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:
- a) tvarumas vertinamas įvertinant į tinklą integruoto iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamo ar **mažo anglies dioksido kiekio vandenilio, visų pirma iš atsinaujinančiųjų išteklių**, atitinkančio II priedo 4 punkto a papunkčio ii papunktyje nustatytus kriterijus, dalį ir susijusį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimą;
- b) tiekimo saugumas vertinamas įvertinant jo indėlį į tinklo eksploatavimo saugumą, stabilumą ir efektyvumą, be kita ko, vertinant, kaip išvengta elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių ribojimo;
- c) **sąlygų lankstumo paslaugoms, tokioms kaip reguliavimas apkrova ir kaupimas**, sudarymas palengvinant pažangios energetikos sektoriaus integraciją **sąsajų su kitais energijos nešikliais ir sektoriais sukūrimu**, vertinamas įvertinant sąnaudų sutaupymą sujungtais energetikos sektoriais ir sistemomis, pvz., dujų, vandenilio, elektros energijos ir šilumos tinklais, transporto ir pramonės sektoriais [].
- 8) II priedo 5 punkte nurodytai kategorijai priskiriamų anglies dioksido transportavimo projektų atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:
- a) **bendras tikėtinas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas per visą gyvavimo ciklą, kuris užtikrinamas įrenginius prijungus prie CO₂ transportavimo ir saugojimo tinklo ir galimybių taikyti tik kitas ne CCS išmetamųjų teršalų mažinimo technologijas ir taikomas programas tam pačiam susijusių įrenginių tvarumo lygiui užtikrinti panašiomis sąnaudomis per panašų laikotarpį stoka;**
- b) **poveikio aplinkai ir rizikos sušvelninimas visam laikui neutralizuojant anglies dioksidą.**

V PRIEDAS

ENERGETIKOS SISTEMĄ APIMANTI SĄNAUDŲ IR NAUDOS ANALIZĖ

ENTSO-E ir ENTSO-G parengtos sąnaudų ir naudos analizės metodikos turėtų būti nuoseklios, kartu atsižvelgiant į sektorių ypatumus. Bendro intereso projektams ir abipusio intereso projektams taikoma suderinta ir skaidri energetikos sistemą apimančios sąnaudų ir naudos analizės metodika turi būti vienoda visoms infrastruktūros kategorijoms, išskyrus tuo atveju, kai konkretūs elementai yra pagrindžiami. Jomis atsižvelgiama į sąnaudas platesne prasme (įskaitant išorės veiksnius) siekiant Sąjungos tikslų, visų pirma 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslų bei 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo ir jos turi atitikti šiuos principus:

- 1) atskiro projekto analizės rajonas apima visas valstybes nares ir trečiąsias valstybes, kurių teritorijoje įgyvendinamas projektas, visas tiesiogiai besiribojančias valstybes nares ir visas kitas valstybes nares, kurioms projektas padarytų didelį poveikį. Šiuo tikslu ENTSO-E ir ENTSO-G bendradarbiauja su visais atitinkamais atitinkamų trečiųjų valstybių sistemos operatoriais. **II priedo 3 punkte nurodytai kategorijai priskiriamų projektų atveju ENTSO-E ir ENTSO-G bendradarbiauja su projekto rengėju ir kai jis nėra sistemos operatorius;**
- 2) į kiekvieną sąnaudų ir naudos analizę įtraukiama įvesties duomenų rinkinio slaptumo analizė, **įskaitant gamybos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlaidas, taip pat numatomą paklausos [] ir pasiūlos vystymąsi (įskaitant atsinaujinančiuosius energijos išteklius), be kita ko, abiejų elementų lankstumą ir kaupimo galimybes, skirtingų projektų objektų perdavimo eksploatuoti tame pačiame analizės rajone data, poveikis klimatui ir kiti svarbūs parametrai;**
- 3) joje apibrėžiama analizė, atliktina remiantis atitinkamu įvairių sektorių įvesties duomenų rinkiniu, nustatant poveikį įgyvendinus kiekvieną projektą ir jo neįgyvendinus **ir nurodoma tarpusavio sąsajos su kitais projektais;**

- 4) joje pateikiamos gairės dėl tinklo, [] rinkos **ir socialinio bei ekonominio** modeliavimo, būtino sąnaudų ir naudos analizei atlikti, plėtojimo ir taikymo. Modeliavimas suteikia galimybę visapusiškai įvertinti ekonominį poveikį, įskaitant rinkos integraciją, tiekimo saugumą ir konkurenciją, **taip pat panaikinti energetinę izoliaciją**, socialinį poveikį ir poveikį aplinkai bei klimatui, įskaitant tarpsektorinį poveikį. Metodika **yra visiškai skaidri** [] ir joje pateikiama išsami informacija apie tai, kodėl nauda ir sąnaudos yra kiekvieną kartą nustatomos, kokia tai nauda ir kokios sąnaudos ir kaip jos yra apskaičiuojamos;
- 5) į visus dešimties metų tinklo plėtros planų etapus įtraukiama ir paaiškinama, kaip įgyvendinamas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;
- 6) **joje paaiškinama, kad projektas netrukdys plėtoti ir diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos;**
- 7) ja užtikrinama, kad būtų nustatytos valstybės narės, kurioms projektas daro grynąjį teigiamą poveikį, t. y. naudos gavėjos, ir valstybės narės, kurioms projektas daro grynąjį neigiamą poveikį – **tai gali būti kitos valstybės narės, nei tos, kurių teritorijoje yra pastatyta infrastruktūra** – sąnaudų padengėjos;
- 8) joje atsižvelgiama bent į kapitalo išlaidas, eksploatacijos ir techninės priežiūros sąnaudas, **taip pat į sąnaudas, susidariusias susijusiai sistemai, [] viso projekto techninio** gyvavimo ciklo laikotarpiu, pavyzdžiui, objekto eksploatacijos nutraukimo bei atliekų tvarkymo sąnaudas, **įskaitant išorines sąnaudas []**. Metodikoje pateikiamos gairės dėl diskonto normų, [] **techninės** trukmės ir likutinės vertės, taikytinų apskaičiuojant sąnaudas ir naudą. **Be to, ji apima privalomą naudos ir sąnaudų santykio ir grynosios dabartinės vertės apskaičiavimo metodiką, taip pat naudos diferencijavimą pagal jos vertinimo metodų patikimumo lygį. Taip pat atsižvelgiama į projektų poveikio klimatui ir aplinkai apskaičiavimo metodus ir indėlį siekiant ES energetikos tikslų, pvz., atsinaujinančiųjų energijos išteklių skverbties, energijos vartojimo efektyvumo ir tinklų sujungimo tikslų;**

- 9) ja užtikrinama, kad prisitaikymo prie klimato kaitos priemonės, kurių imamasi įgyvendinant kiekvieną projektą, būtų įvertintos ir atspindėtų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sąnaudas, **vertinimui naudojama metodika būtų patikima ir derėtų []** su kitomis Sąjungos politikos kryptimis, **kad būtų galima palyginti su kitais sprendimais, kuriems nereikia naujos infrastruktūros.**

VI PRIEDAS

SKAIDRUMO IR VISUOMENĖS DALYVAVIMO GAIRĖS

- 1) 9 straipsnio 1 dalyje nurodytame procedūrų vadove pateikiama bent ši informacija:
 - a) atitinkami taikytini teisės aktai, kuriais grindžiami dėl skirtingų rūšių atitinkamų bendro intereso projektų priimami sprendimai ir nuomonės, įskaitant aplinkos teisės aktus;
 - b) atitinkamų sprendimų ir nuomonių, kuriuos reikia priimti, sąrašas;
 - c) kompetentingų institucijų, kitų institucijų ir atitinkamų pagrindinių suinteresuotųjų subjektų pavadinimai ir kontaktiniai duomenys;
 - d) darbo eiga, nurodant kiekvieną proceso etapą, įskaitant orientacinį tvarkaraštį ir glaustą su įvairių rūšių atitinkamais bendro intereso projektais susijusio sprendimų priėmimo proceso apžvalgą;
 - e) informacija apie dokumentų, kurie įtraukiami į paraišką gauti sprendimus, turinio apimtį, struktūrą ir išsamumo lygį, įskaitant kontrolinį sąrašą;
 - f) visuomenės dalyvavimo procese etapai ir būdai;
 - g) sąlygos, kuriomis kompetentinga institucija, kitos susijusios institucijos ir projekto rengėjas įrodo, kad buvo atsižvelgta į per viešas konsultacijas pareikštas nuomones, pavyzdžiui, parodydami, kokie pakeitimai buvo padaryti projekto įgyvendinimo vietoje ir projekto techniniame plane, arba pagrįsdami, kodėl į tokias nuomones nebuvo atsižvelgta.

[]

- 2) 10 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytame išsamiaame tvarkaraštyje pateikiama bent ši informacija:
- a) sprendimai ir nuomonės, kurie turi būti priimti;
 - b) institucijos, suinteresuotieji subjektai ir visuomenė, kurie gali būti susiję su klausimu;
 - c) atskiri procedūros etapai ir jų trukmė;
 - d) pagrindiniai veiksmai, kuriuos reikia atlikti, ir jų terminai, atsižvelgiant į bendrąjį sprendimą, kuris turi būti priimtas;
 - e) planuojami institucijų ištekliai ir galimi papildomų išteklių poreikiai.
- 3) Nepažeidžiant aplinkos teisės aktuose nustatytų reikalavimų dėl viešų konsultacijų, siekiant paskatinti visuomenę aktyviau dalyvauti leidimų išdavimo procese ir iš anksto užtikrinti visuomenės informavimą bei dialogą su ja, taikomi šie principai:
- a) bendro intereso projekto poveikį patiriantys suinteresuotieji subjektai, įskaitant atitinkamas nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas, žemės savininkus ir greta objekto gyvenančius piliečius, plačiąją visuomenę ir jų asociacijas, organizacijas ar grupes, išsamiai informuojami ir su jais atvirai ir skaidriai tariamasi ankstyvaisiais projekto įgyvendinimo etapais, kai vis dar galima atsižvelgti į visuomenei rūpimus klausimus. Kai aktualu, kompetentinga institucija aktyviai remia projekto rengėjo vykdomą veiklą;
 - b) kompetentingos institucijos užtikrina, kad viešųjų konsultacijų procedūros, susijusios su bendro intereso projektais, įskaitant viešas konsultacijas, kurių jau reikalaujama pagal nacionalinę teisę, būtų sugrupuotos, kai tai įmanoma. Kiekvienose viešose konsultacijose aptariami visi su konkrečiu procedūros etapu susiję klausimai ir vienas su konkrečiu procedūros etapu susijęs klausimas neturi būti nagrinėjamas daugiau kaip per vieną viešą konsultaciją; tačiau viena vieša konsultacija gali vykti keliose geografinėse vietovėse. Per viešą konsultaciją aptariami klausimai aiškiai nurodomi pranešime apie viešą konsultaciją;

- c) pastabos ir prieštaravimai priimami tik nuo viešos konsultacijos pradžios iki nustatyto termino pabaigos.
- 4) Į visuomenės dalyvavimo koncepciją įtraukiama bent informacija apie:
- a) kviestinus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus;
 - b) numatomas priemonės, įskaitant siūlomas bendras specialių susitikimų vietas ir datas;
 - c) tvarkaraštį;
 - d) atitinkamoms užduotims skiriamus žmogiškuosius išteklius.
- 5) Rengdamos viešas konsultacijas, kurios turi įvykti prieš pateikiant paraiškos dokumentus, atitinkamos šalys bent:
- a) išleidžia ne didesnę kaip 15 puslapių informacinį lankstinuką, kuriame aiškiai ir glaustai apžvelgiamas projekto kūrimo etapų aprašymas, tikslas ir preliminarus tvarkaraštis, nacionalinis tinklo plėtros planas, alternatyvūs pasirinkti maršrutai, galimo poveikio rūšys ir charakteristikos, įskaitant tarpvalstybinio pobūdžio poveikį, ir galimos poveikio mažinimo priemonės; šis lankstinukas išleidžiamas prieš pradedant konsultacijas. Informaciniame lankstinuke taip pat išvardijami 9 straipsnio 7 dalyje nurodytos bendro intereso projekto interneto svetainės adresai, [] 22 straipsnyje nurodyta skaidrumo platforma ir 1 punkte nurodytas procedūrų vadovas;
 - b) paskelbia informaciją apie konsultacijas 9 straipsnio 7 dalyje nurodytoje bendro intereso projekto interneto svetainėje, vietos administracijų biurų biuleteniuose ir bent [] **vienoje** vietinėje žiniasklaidos priemonėje;
 - c) raštu **arba elektroniniu būdu** pakviečia atitinkamus susijusius suinteresuotuosius subjektus, asociacijas, organizacijas ir grupes į specialius posėdžius, kuriuose aptariami rūpimi klausimai.

- 6) 9 straipsnio 7 dalyje nurodytoje projekto interneto svetainėje skelbiama bent ši informacija:
- a) data, kada projekto interneto svetainė paskutinį kartą buvo atnaujinta;
 - b) jos turinio vertimas į visas su projektu susijusių valstybių narių arba valstybių narių, kurioms projektas turi didelį tarpvalstybinį poveikį, kalbas pagal IV priedo 1 punktą;
 - c) 5 punkte nurodytas informacinis lankstinukas, atnaujintas naujausiais duomenimis apie projektą;
 - d) netechninio pobūdžio ir reguliariai atnaujinama santrauka, atspindinti esamą projekto būklę, įskaitant geografinę informaciją, ir, atnaujintų variantų atveju, aiškiai nurodant ankstesnių versijų pakeitimus;
 - e) 5 straipsnio 1 dalyje nurodytas įgyvendinimo planas, atnaujintas naujausiais duomenimis apie projektą;
 - f) projektui Sąjungos skirtos ir išmokėtos lėšos;
 - g) projekto ir viešų konsultacijų planavimas, aiškiai nurodant viešų konsultacijų ir susitikimų datas ir vietas, taip pat per šiuos susitikimus numatomi svarstyti klausimai;
 - h) kontaktiniai duomenys, jeigu būtų pageidaujama gauti papildomos informacijos ar dokumentų;
 - i) kontaktiniai duomenys, jeigu vykstant viešoms konsultacijoms būtų pageidaujama pareikšti pastabų ir prieštaravimų.